

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Stralozsai-utca 77. Előfizetési díj: negyedévre 320 lej, évi 1200 lej. A félévre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „**ÚJ KELET**” az erdélyi és bányászi zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

ÚJ KELET

Budapest

Posta 2118

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLAP

Ara 5 lej
Bérmentetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor F. Bukaresti szerkesztő: Hátasegl Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Vasárnap, 1933 feb. 5.

5693. EV SEVATH 9. XVI. EVI. 29 SZÁM.

Ostromállapot

A kormány, amely öt esztendővel ezelőtt azzal hódította meg az ország szívet, tegnap éjjel kihirdette az ostromállapotot.

Ebben az aktusban az a legszomorubb, hogy annak a pártnak a kormánya hozta a világra, amely tíz keserves ellenzéki esztendőn keresztül valóságos héroszi harcot vívott a közszabadságokért.

Hogy erre az ostromállapotra nem volt szükség, azt maga a nemzeti parasztpárt tudja a legjobban. Hiszen az ostromállapot elleni parlamenti harcában felhozott minden érvet a liberálisok és az avercanusok által annyira szükségesnek hirdett kivételes állapotok ellen.

Hogy szociális nyugtalanságok vannak? Efféle jelenség az utóbbi tíz esztendő alatt minden országban felütötte a fejét. Fel is vették a harcot ellene. Szociális intézkedésekkel. De nem a szuronyok érdekével.

A nyitány

Hitler az ő diadalmában sietett magához kéretni a külföldi sajtó embereit. Ő azt hirdeti ugyanis, hogy a hitlerizmusnak érzelmi kapcsolatai vannak a fasizmushoz, érzelmi és rendszerbeli kapcsolatai. Ami azonban egészen egyoldalú beállítás, Mussolini is éléken tiltakozik ellene.

Amivel Hitler agitált és ahogyan agitál, az egészen más valami, mint az olasz fasizmus. Hitler jelszava elsősorban a gyűlölködés, egész rétegek kíméltése és letiprása volt, Mussolini viszont a gazdasági átcsoportosítást és az újjáépítést hirdette és hogy aralomra került — nem osztatlan tetszés mellett — meg is cselekedte a maga erőszakos módján. De nem a kiközösítés politikáját hirdette, hanem inkább mindenkit meg szeretett volna nyerni a maga rendszerére számára és nem rajta mult, hogy az olasz nép egy nagy rétegével szembe került. Senkit származása és osztályhelyzete miatt nem üldöznek a fasiszta Olaszországban.

Ellenben Hitler! Hitler, az aktív gyűlölködés, a nem német származásuk kizárásának és fosztásának politikai platformja áll, Hitler a gyűlölködés, az elkecserezés, a pusztítás trombitása.

Am az olasz újságírók előtt a békéről fuvollázott, Sietett ugyanis kijelenteni, hogy ő soha gyűlöletre nem uszított és mint Mussolini, ő is az egész nemzet javát akarja. Az újságírók lejegyezték a kampószerkesztés diktátor szavait és siettek hazatelefonálni lapjaiknak.

Pár órával később megint kénytelenek voltak telefonálni, hogy a breszlai egyetem világhírű közjogászát, Cohn professzort eltanácsolták az egyetemről. Ne tartson előadást — mondotta neki a rektor —, mert hallgatóinak testi épségéért és életéért nem tud jótállani.

Ez volt tehát az új rezsim nyitánya. Juden raus! És még egy: az osztályközi békéről elhangzott hazudozás. Ami persze szervesen beletartozik az új rendszerbe. Épügy, mint az ilyen alapon nyugvó rendszerek sorsa.

Ami sokáig nem várthat magára.

Kenyér és kedély

A politikai élet napnyugati és napkeleti bölesei, valahányszor a kétségbeesett emberek kenyérért kiáltanak, azért a darab kenyérért, amely az ő bölességük következtében hullott ki a szájukból: a kedélyek nyugtalanságáról beszélnek.

A kedélyek tényleg nyugtalanok, mert egy ősi biológiai és megfellebbezhetetlen pszichológiai törvény következtében az éhes emberek nem tartoznak a nyárspolgári nyugalommal emésztő választó alanyok közé.

Az éhes ember valóban megmondatlan, valóban nyugtalan, legalábbis addig, míg a gyomrát nem töltheti meg kenyérral, didérgő tagjaira nem huzhat valamilyen gnyunyt és alvás céljából nem talál magának holmi fedelet.

Kína is kilépni készül a Népszövetségből

A japán offenzíva közvetlen küszöbön áll Jehol kinal tartományban. A nankingi kormány árubojkottra készül a létovázó európai hatalmak ellen

Anglia elismeri a független Mandzsuriát?

London, február 4. Sanghaili jelentések szerint Japán előkészületeket tesz Jehol előnyomulásának folytatására. Mandzsuriából is érkeztek csapatok, ugyszintén a szigetországból is. A japán offenzíva közvetlen küszöbön áll.

Ezzel kapcsolatban Nankingból azt jelentik, hogy Kína ki fog lépni a népszövetségből, ha ennek állásfoglalása nem lesz elegendő a jelenleg kialakult távolkeleti helyzet statusquoante visszaállítására.

Ezenfelül a nankingi kormány bojkottot fog hirdetni azon hatalmak áru ellen, amelyek nem karolták fel eléggé Kína ügyét.

Nankingban arról is hírek terjedtek el, hogy Anglia el fogja ismerni a független Mandzsuriát. Erre a nem várt esetre a kinal kormány gazdasági represszáliakkal válaszolna és felemelné többek között az angol árucikkek vámját legalább száz százalékkal.

A francia kamara bizalmat szavazott Daladier kormányának

Párizs, február 4. A francia kamara 376 szavazattal 181 ellenében bizalmat szavazott a bemutatkozó Daladier-kormányának.

A lapok szerint a szocialistáknak az új kormány mellállása nem annyira Daladier mellett szól, mint inkább frontalkötés Tardieu ellen, akinek uralmát elősegítették volna a Daladier-kormány esetleges megbuktatásával.

Párizs, február 4. A jelek szerint Paul-Boncour Genfben bonyolult helyzetet fog találni, már csak a német restaurációs törekvések újjáéledése miatt is.

Népszövetségi körökben úgy hírlík, hogy a márciusi német birodalmi gyűlési választások végképpen el fogják dönteni az államhatalom kérdését Németországban.

Washingtonban cáfolják, hogy Roosewelt fizetéshalasztást ajánlott fel Angliának

Az angliai aranystandard felfüggesztése nem hozta magával az arany világgpiaci árnak hanyatlását. Anglia washingtoni nagykövete utban van London felé

London, február 4. Az angliai aranystandard felfüggesztése nem hozta magával az arany világgpiaci árnak hanyatlását. Beavatott helyről származó közlések szerint Anglia már ismét rátérhetne az aranyalapra, ha Amerika méltányosan fogja kezelni a hadiadóssági revízió kérdését s ha a mesterséges kereskedelmi korlátozásoknak véget lehetne vetni.

A lapok szerint Anglia kész lenne Amerikával olyan alapon megegyezni, hogy fennálló hadiadóssági tartozását 150 millió fontban állapítsák meg s ezt azután hosszulejáratu belföldi kölcsön

kibocsátásával fedezné le. London, február 4. Washingtonban a leghatározottabban cáfolják azt a hírt, mintha Roosewelt fizetéshalasztást ajánlott volna fel Angliának június 15-iki esedékességeire.

Egyidejű jelentés szerint Sir Ronald Lindsay, Anglia washingtoni nagykövete utban van Amerikából Anglia felé.

A nagykövet több ízben folytatott tárgyalásokat Roosevelttel a hadiadósság-revíziós kérdésben s az angol fővárosba érkezésekor személyesen fog beszámolni a kérdés körüli amerikai impresszióiról.

A keresztény világfelfogás alapján álló politikai bölesek elfeledkeznek arról a híres krisztusi panaszról, mely napjainkban különösképen aktuális: a rókának van buvóhelye, a madaraknak van fészükük, de az emberfiának, sőt az emberek egy tekintélyes hányadának nincs hol le-hajtania a fejét.

Csoda-e tehát, ha a kedélyek nyugtalanok? Csoda-e tehát, ha a legbirkább természetű temperamentumok izgatottakká lesznek?

Valóban nehéz a csodálkozás hangulatába esni efelett akkor, ha tudjuk és látjuk, miszerint a tények maguk az izgatató agítatorok. Eppen ezért a tények izgatató borzalmait kellene megszüntetni, hogy a lelkek és kedélyek nyugtalansága

nyugalmi pontra térhessen vissza.

A tények izgatató mikrobái ellen a lelki gyuladások fertőzött állapota ellen pedig a legbeváltabb orvosság — a kenyér. Kenyeret kell adni az éhezőknek, az államhatalom tekintélyét olyan irányban kell teljes szigorral alkalmazni, hogy ez az alkalmazás egyensúlyt teremtsen a tulla-kott és a teljesen üres gyomrok között.

Mert nyilvánvaló, hogy a kenyér és a kedély minémisége szoros kapcsolatban állnak egymással. Ha van kenyér, akkor a kedély nyugodt, ha nincs kenyér, akkor nyugtalan.

Ezt az egyszerű igazságot még a napnyugati és napkeleti böleseknek is illene megtanulniok, annak ellenére, hogy nem szeretnek tanulni.

VILÁG TÜKRE

A német ember

Erich Koch-Weser a mai Németország demokráciájának egyik vezető egyénisége, volt miniszter, aki az utóbbi időben teljesen visszavonult a politikától, a birodalom mai sorsfordulatos napjaiban indítva érezte magát, hogy megint a nyilvánosság elé lépjen. Ezuttal a német embernek a portréján át akarja megmagyarázni, hogyan volt lehetséges az, hogy a német nép eljutott a mai viszonyokig. „Und dennoch aufwärts!” címen könyvet írt, amelynek érdekes tartalmából közöljük az alábbi jellemző részletet:

„A világháború és a forradalom óta a németek szellemi átcsoportosulása is an agy sodrásban kilépett a medréből. Istenesített emberek, fejedelmek, vezető rétegek trónjukat veszítették, az erkölesről alkotott képzetek átváltak, családai kötelekék elszakadtak, kulturideálok összeestlottak. És elvesztett a német ember fegyelmzettisége, Valamikor az élet korlátozásokat jelentett, a tekintély elismerését és alárendeltséget. Ma mindenki individuális.

Ez az individuális sajátossága lehetlenné teszi a német ember számára, hogy jó politikus legyen, vagyis, hogy érzeke és segítő ösztöne legyen a közjó iránt. Ezt a hiányt pedig fokozza még az a körülmény, hogy a német ember főképp hivatás rabja — Berufs-mensch — akit olyan váratlanul ért a politikai felelősség, hogy nem is tud vele mit kezdeni. A német nép a tárgyilagoss, józan, szolid munka népe. Am amikor a politika az ő személyi és hivatásbeli érdekeit alárendelni akarja, akkor gyűlölködővé válik, elveszti józanságát és fantasztikus érzéseknek enged. Mert a német mint munka embere telítve van tradíciókkal, mint politikus azonban parvenü. A német nem demokratikusan gondolkodik, hanem célszerűen. Hivatásának kényszerűségeibe még bele tudja magát gondolni és individuális véleményének szempontjából kellőképen tudja azokat képviselni. Azon tul azonban már nem tartja meg józanságát.

Individualizmusa általában odavezeti hogy minden érdekkonfliktusnál mindig annak a kis körnek a köteleességeit lássa, amelyhez tartozik, semmint a nagy általánosságát. Joggal mondotta Hölderlin, a költő: „Alig tudok széjjel-szakgatottabb népet elképzelni mint a németet.” Az a történeti fejlődés, amely a német embert a nemzet átfogó, náci föladataitól elvonta és a kicsi államok szük életébe szorította, csak elősegítette ezt a hajlamosságot. A partokodás szel leme soha olyan pusztító erővel nem tudott volna terjeszkedni Németországban, ha a német embernek ez a tulajdonsága nem jött volna segítségére. Olyan mint az örmester, aki nem gondol csak a saját szakaszával és nem törődik, ha valamelyik intézkedése az ezred érdekeinek ártana.

Ez az individualista német ember, aki folyton attól tart, hogy egyénisége kárt szenvedhet, most olyan valóság előtt látja magát, amely teljességgel lehetlenné teszi számára, hogy egyéniségét a legkisebb mértékben is átértékelhesse cselekvéssé. Gondolataiban gyakran valóságos Übermensch, a nyers valóságban azonban Untermensch. A világ leg egyénibb embere most egy olyan tömegben van összezprellve, amely teljességgel lehetlenné teszi számára azt, hogy könyökeit használhassa. Csak el kell olvasni azokat az újabb német regényeket és elbeszéléseket, amelyekben az egy szerü polgár, vagy munkás élete van felvázolva és teljesen igazolva látjuk ezt a mai német embert.

A német ember számára nincs ugyszólván fejlődési lehetőség. Aki megelégszik a középszerűség diadalával, az még elérhet valamit, aki azonban teljesen előbbre akar jutni, az kényelmetlenné teszi a saját és mások életét. Hol maradtak az előbbi idők lehetőségei, szé

les, nagy perspektívájú országutjai! Ma már nincsenek olyan példák, mint a háború előtt, hogy egy német hajóslegény elhagyja hazáját és mint jómódu kapitány tér vissza, vagy kivándorol Amerikába és hazajön a dollárok millióival. Ma szorgalommal, két erős, izmos kéz munkájával egyebet, mint kuli munkát nem tud végezni. Már ez a körülmény is lehangolja a németet, keserűséget plántál a szívébe, kielégítetlen és megcsalva érzi magát.

Ez a lelkiség okozza, hogy a német ember most már egészen más, mint ami ilyen egykor volt. Minthogy individuális munkát nem tud végrehajtani, hirtelen hajlamossá lesz arra, hogy idegen és brutális akarát alá rendelje magát. Erzi a saját és környezetének szíjjel-szakgatottságát, ennél fogva hatalmi állam és hatalmi egyéniség után kiált, akik számára odaadja magát teljes alárendeltséggel. Nem is indokolja saját maga és környezete előtt ezt a szalgaiságát. Valahogy azt érzi, hogy ő maga semmit sem jelent, jelentés tehát az a csoport, az a tömeg, amelyhez tartozik. Nem okoskodik, nem vitatkozik — hanem aktívizálódik. Az eszmék politikáját felváltja a dolgok és férfiak politikája. A nemzeti szocialisták külön megjelenési formája: a tömeggyűlések, a katonai felvonulások magukban már tiltakozást jelentenek az eszméség és az egyéni kiválóság ellen. Bizonyos, hogy az emberek azt hiszik, hogy eszméket képviselnek, amikor a császári idők frázisait összekeverik a szocializmus népszerű jelszavaival. Sokan talán azt hiszik még, hogy egyéni kultuszt üznek, amikor olyan „vezér“ után futnak, akinek céljait nem is ismerik. A valóság azonban az, hogy a tömeg és annak ereje az, ami vonzza és csábítja a német embert.

Németországban mindig volt olyan idő, amikor a tömeg többet jelentett az egyéniségnél. A porosz militarizmus az ő vak engedelmességével, amely Nyugat-németországban és Dél-németországban eleinte idegenszerűen érződött, Bismarck választótörvényének az egész birodalomra való alkalmazása, Lasselle-nak a munkásszólóalkj meg szervezése és a munkásoknak szakszervezetekbe való tömörítése egyre csak emelték a tömegek hatalmát. Azonban soha még a tömeggondolatnak az individualizmus rovására történt elterjedése nem volt olyan erős, mint napjainkban. Ez pedig jelenti, hogy a német ember vissza megy a primitíviségbe. Minthogy az észszerű közösségben nem tudnak egyesülni, az érzés és ösztön közösségbe menekülnek. Természetes, hogy tartosan összetartani ezen az alapon tömegeket a mai világban nem lehet.

A német ember feladata lesz megtalálni a tömegember és az individuum közötti szintézist. A német élete és gondolkodása kell, hogy az indulatok és ösztönök világa alól felszabaduljon. Kell, hogy munkája egy olyan szervezet akaratába keretessék, amelynek fundamentuma az önrendelés, a felelősség és az önkormányzat.

Móricz Zsigmond: Rokonok. A magyar élet sok nagy tragédiájának s sok derűs komédiájának ragyogó új regénye Móricz Zsigmondnak ez az új remekműve. Az Athenaeum 68 lejes diszvázonkötésű olcsó sorozatában, Kapható minden könyv kereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a teljes sorozat jegyzékét.

Női **Lel** **75°-**
színes **”** **100°-**
cipők **”** **150°-**
 ” **200°-**
 ” **250°-**

Olcsó leltári elárusítás!

Hoffmann

Cipőáruházában

CLUJ, Calea Regele Ferd. 19.

Európa legdrágább és legolcsóbb városa

A kihalt Pest és a halott Bécs. Mi van a „Gemütlichkeittel?“ Képek egy Pest-bécsi autóútról

Budapest, febr. 4. Budapest és Bécs között Európa egyik legszebben kiépített autóútra, no meg egy egész világ területére. Ertve ezalatt a legnagyobb különbségeket árak tekintetében. Mert ez az, ami a ma nagyigényű és kispénzü emberét elsősorban érdekli. Mennyibe kerül egy méter szövet itt és mennyibe kerül ott. Van-e különbség a hus, a kifli, a nyakendő és a cigaretta árában.

Hát bizony van. Anélkül, hogy akár Bécsben, akár Pestet fel akarunk fedezni, állapítsuk meg egy röpké kirándulás kapcsán, hogy Pest ma Európa egyik legolcsóbb, Bécs viszont a legdrágább városa. Felfedezéstől különben sem kell félned, ó nyájas olvasó, hiszen manapság, ha utra kél az ember, nem annyira felmínt inkább lefedez. Lefedezi azt a pár sillinget, amire szüksége van Bécsben és amire egy teljes délelőttöt kell várni a jegybanknak nevezett inkvizíciós kamrában.

A gyönyörű és aszfaltsímású betonut ellenére is jó nyolc óra hosszat kanyarog az autó. A magyar autótáhar egy Hovátjárfa néven ismert vámházikó. Szigorú felszólítás a valuták átadására, bennünk azonban van kedély.

Figyelmeztetjük Önöket, hogy százötven pengőnél többet nem szabad kivinni, — kezdetű felszólításra kórusban felel a kocsik:

— Akkor kérünk még százat!

Mire úgy hivatalos, mint utas részről mosoly és a procedurának vége. A számaszöke osztrák vámiszt viszont baromfiak és csokoládé iránt mutat különösebb érdeklődést. A mögöttünk dohogó kocsiból diadalmas ábrázattal emelked magosra a vámosok egy elrejtett de felfedezett — libát. A liba ittmarad. A szerencsétlen libacsempész átvételi elismervényt kap bünéről s a libát, — ha addig el nem távozik ebből a vámosrompós árnyékvilágból — a visszatérés alkalmával esőristől-bőröstől visszaviheti Magyarországra.

Az első, amit Ausztriából látunk, egy jókora horogkereszt. Az osztrák határfalu legszélsőbb kerítésén díszleg ottlött mézből. Mellette: a sztereotip felszólítás: Wählt Hitler!

Souvenir a választások boldog idejéből.

Még egykét furcsaság, amit érdemesnek tartok idejegyezni. Azért ne tessék megharagudni — ismétlem — eszem ágában sincs felfedezni Ausztriát. Tudom, hogy a nyájas olvasó, jobban ismeri, mint a helyhez kötött és főleg pénzügyi okokból helyhez kötött újdonság.

Mindamellettalán még sem tetszett észrevenni, hogy egy rongyos kis osztrák határmeneti faluban nem kevesebb, mint három „Zahnatelier“, azaz fogorvos működik.

Hogy ugyanezen a rongyos kis határfalu főterén este kivilágított villanyóra mutatja az időt.

Hogy a falubeli menyecskék úgy öltöznek (vasárnap volt), mint a Vogue vagy a Wiener Chick mélynyomásos divatdalmái.

Hogy a bécsi villamoson, a pótkoosi belsőjeben szabad dohányozni, amit mellesleg olyan üdvös dolognak tartok, hogy haladéktalanul népszövetségileg redeltetném el a példa követését valamennyi villamossal megáldott városban.

Hogy ugyanezen a bécsi villamoson a vezető feje felett nem áll ilyen szövegű tábla: A vezetővel beszélgetni szigorúan tilos, hanem merőben más szavakkal fejezik ki ugyanezt az értelmet. Felhívjuk a t. utazóközönség figyelmét, hogy a kocsivezetőknek biztonsági okokból megtiltottuk, hogy munkájukban beszélgessenek. Amiről viszont kiderül, hogy a bécsi villamosvasút-társaság rájött arra az egyszerű igazságra, hogy ő, mint olyan, kizárólag az alkalmazottaknak tilthat meg valamit, nem pedig a közönségnek, amelyből áll és él. Jellemző, hogy csak a bécsi villamos-társaság jött rá erre.

Hogy Bécsben minden tisztességes polgárnak kapukulcsa van és így nem kénytelen jövedelmének jelentékeny hányadát kapupénz címén leróni a házmesternek.

Hogy Bécsben minden liftes házban lakó polgárnak liftkulcsa is van és így nem kénytelen jövedelmének jelentékeny hányadát stb...

Mindennek ellenében Bécs a világ legdrágább városa. Amíg Pesten csak az úgynevezett közszolgáltatások: a villany, a villamos, a telefon, az autóbusz és egyéb földi jók drágítják az életet, addig Bécsben csak ezek a dolgok olcsók. Minden más drága. Megfizethetetlenül drága.

Nemcsak az agrártermékek, amelyeket súlyos vám terhel, hanem a belföldi ipari készítmények is. Néhány példa: egy kiló jobbminőségű csokoládé Pesten négy pengő, Bécsben tíz silling, egy börpénztárcsa, középfajta áru, Pesten három pengő, Bécsben a bördöndőspár ósházájában tizenkét silling, a silling vásárlóereje gyöngye lábón áll. Arról nem is beszélünk, hogy egy kiló libahus, amelyet Pesten másfél pengőért a fejedhez vágnak, Bécsben hat sillingbe kerül és egzotikus csomagolásba megy. Pesten másfél pengőért jó ebédet kapsz, Bécsben négy sillingért jó helyen csak rossz ebédet szolgálnak fel. A textilcikkek átlag hatvan-hetven százalékkal drágábbak Bécsben, mint Pesten. Es így folytathatók kivilágos kivirradatig.

Kihaltak viszont éppen olyan kihalt Bécs is, mint Pest. Az aranjszei szép napoknak mindenki számára vége itt is. A Kärtnerstrasse üzletei versenyt ásitának a Graben áruházai. A Ringen elvéve vágatnak az autók. Este pedig jóval kevesebb transzparens gyul ki, mint messziről gondolná az ember.

Hamisítatlan bécsi reklámötlet: Egy kereskedő üzletébe betörték és felfeszítették a kasszát, amelyben azonban — milyen idők! — mindössze százegyházy sillinget találtak. A pénzt elvitték, a kereskedő pedig másnap kitette a kirakatba a

Hatalmas vérfürdőt akart rendezni a Japán Vérszövetség

London, február 4. Tokióban nagyszabású összeesküvést fedeztek fel. Az úgynevezett „Vérszövetség“ halálra ítelt 17 magasrangú kormányhivatalnokot, sok bankárt, államférfiut nagyiparost. A Vérszövetség 14 vezetőjét letartóztatták, köztük olyanokat, akik régebben vád alatt voltak, hogy részt vettek Inukai volt miniszterelnök és Inuje volt pénzügyminiszter, továbbá báró Dan tokiói gyáros meg-

Magyar Színház

Hétfő este 9:

Mézesetek

Zenésvigjáték

Kedd este 9:

Irja hadnagy

Közkívánatra

feltört kasszát ezzel a táblával: A betörő urak figyelmébe! Ha figyelemmel kísérték volna árait, tudhatták volna, hogy ilyen olcsóság mellett nem lehet nagyobb összeg a kasszában!

Hát igen. Gemütlichkeit az még van. Egyéb már ugy sincs.

Bécs, mintha veszteni kezdene abból a varázsából, amelyet Strauss, Schubert, Grillparzer régi időből ittfeléd parfümjé árasztott rá. Szegény, szürke, kopott, küzködő város lett a muzsika ragyogó metropolisából. Alig néhány lokálban zeng a zene, drága a dzsessz és a festék még annyira felszrófolt árától sem telik a dzsesszbendek és különböző egzotikus zenekarok tiszteletdíjára. A dal városa elnémult. A „schöne blaue Donau“ méregzöld, mintha epebajos lenne. A világhírű Opera költségvetési és szubvenciósi gondok tengerében fuldoklik, a régi gemütlich fiakkerosok utódai, a taxisoffrók tüntető felvonulásban járják az utcákat, mert nem tudnak megélni és a „heurigerek“ hangosfilmekből is jól ismert örök-romantikus hosszú asztalai mellett nem jóllakott, nem jókedvű burgerek, hanem zord végrehajtók tanyáznak.

Es minden harmadik nap felszedik az uccaköveket, barrikádokat raknak belőlük és uccai harcokat rendeznek a heimehristák, meg a schutbundisták. Bécsben ma ez a muzsika. A gépfegyver.

Szegény, szegény, város...

(d)

II. Vilmos hazatérésétől és Franciaország-ellenes bojkottól fél Herriot

Vilmos császár környezete cáfolja az excsászár hazatéréséről terjesztett híreket

Párizs, február 4. A kamara külügyi bizottsága Francois Albert helyett, aki munkaügyi miniszter lett, Herriot-t választotta meg elnökévé. A volt miniszterelnök tollából ma az Ère Nouvelle cikket közöl, amely nagyon sötétten festi a helyzetet. Azt írja többek között Herriot, hogy Dornban hiteles értesülések szerint nagy a sürgés-forgás.

A volt császár készül hazatérni, mert kapóra jött neki Hitler kancellársága és a parlament feloszlatása. Genfben Paul-Boncour sokkal bonyolultabb helyzetet fog találni, mint volt bármikor, mert Franciaország ellen készül a nagy bojkott.

Párizs, február 4. Az Intransigeant kiküldött munkatársa Doornban beszélge-

tést folytatott Vilmos császár környezetének egyik tagjával, aki a leghatározottabban megcáfolta azt a híresztelést, hogy a császár el akarja hagyni jelenlegi tartózkodási helyét.

Hága, február 4. Doornból, Vilmos excsászár környezetéből cáfolják azokat a híreket, mintha az excsászár visszatérni készülődne Németországba.

Hivatalos holland kormánykommunikét is adtak ki ebben az ügyben, amelyben leszögezni kívánják, hogy Vilmos excsászár hollandiai letelepedése alkalmával arra kötelezte magát, hogy sem titkos, sem nyílt politikai irányításokat nem ad és általában nem foglalkozik Hollandia területén politikával.

Liane Haid, Gustav Fröhlich, Bolváry, Robert Stolz

Szerdán indul a Színkör mozgóban a legújabb operett-világláger, a Nem kérdem, ki vagy? Bolváry, a két szív egy keringőben, a Kadétkisasszony, Azegy dal egy csók, egy lány zseniális rendezője főművét alkotta meg a Nem kérdem, ki vagy-gyal, Robert Stolz zenéje, mielőtt a film még bejárta volna Európát, mindenkit meghódított. És a nagyszerű művész-

pár, Liane Haid és Gustav Fröhlich biztosítják, hogy a Nem kérdem, ki vagy lesz az idei filmszezon legnagyobb operett-sikere. Elragadó, romantikus mese. Egyik jazz-sláger a másik után, a rendezői ötleteknek valóságos zsufoltsága tesz ki a Nem kérdem, ki vagy-ot a szezon legnagyobb filmeseményévé.

Miér

Bucuresti

Uj Kelet nagy meglepetéssel az ostromról szóló híradás, amely képviselőket is inkább hette, mert nem volt k... az esemény... Azok a királysá... robbantak... tek. A fize... den. Az ál... a köztisztv... bérmozgalm... gadt a pr... munkásain... magánváll... hajlandó... királyságl... így kiind... tésredukel... zatukat.

Ploesti, latz volta centruma miatt a rendeztek sság épít Uj Kelet összerúztte rendőrség tott. Ez a re legesen a

MI

szes re uecára az igaz teljesen épületé örkvess el add saikat letébből helyisé vasger munká A t akik k tottak

A n lása e gatósas rendő toztat ada telek tatni

A p a pló zettin a tün regát ságai kare géve tek tilla ellen

A meg

Miért rendelte el a kormány az ostrom-állapotot?

A ploesti és bukaresti zavargások

Hogyan tárgyalt Mirto a CFR munkásokkal

Bucuresti-Bukarest, február 4. (Az Uj Kelet tud.) Az ország lakossága nagy megdöbbenéssel vette tudomásul az ostromállapot közeli életbeléptetéséről szóló híreket. A váratlan intézkedés, amelyre maguk a kormányparti képviselők sem voltak elkészülve, annál is inkább a legnagyobb feltűnést keltette, mert az ország közvéleménye még nem volt kellőképpen informálva azokról az eseményekről, amelyek a kormány-nak ezt az elhatározását kiérlelték.

Azok a megmozdulások, amelyek a régi királyságban az utóbbi napokban kibebantak, rendkívüli méreteket öltöttek. A fizetésredukcióval kezdődött minden. Az állam fizetésredukciói, amelyek a köztisztviselők és a CFR munkások bérmozgalmát kiváltották, hamar átragadt a prahovavölgyi perőleumvidékek munkásaira is. Az állam mintájára a magánvállalatok egyébként is könnyen hajlandóak béresökkentésre és a régi királyságbeli, erőteljes bérmozgalmak így kiindulópontjukban az állam fizetésredukcióiban találják meg magyarázatukat.

Mi történt Ploestiben

Ploesti, Bukarest, Konstanca és Galatz voltak a véres munkástüntetések centrumai. Ploestiben a bérmegelő miatt a munkások hatalmas tüntetést rendeztek az Astra-Romana biztosítótársaság épülete előtt. Mint ahogy azt az Uj Kelet már közölte, a munkások itt összefutottak a rendőrséggel és ekkor a rendőrség többszáz munkást letartóztatt.

Ez a rendőri ténykedés izgatta fel véglegesen am unkásságot. A ploestii ösz-

napok óta foglalkoztatták a kormányt. A CFR igazgatósága és Mirto közlekedésiügyi miniszter formális alkudozásokba kezdtek a munkások képviselőivel. Csütörtökön, amikor a CFR-munkások zavargásai kulminációs pontjukat érték el, este hat órakor Mirto négy tagu munkásdelegációt fogadott, akik Athanasiu és Nicolau munkaiügyi vezér felügyelő társaságában jelentek meg a miniszter előtt. A munkások kijelentették a miniszternek, hogy a műhelyekben semmi rongálás nem történt, de ha sérelmeiket a kormány nem orvosolja, úgy el vannak szánva arra, hogy a műhelybe bezárva éhségstrájkot kezdjenek.

Mit kért a munkásság

Ezután Bogatou, a munkások megbízottja előterjesztette a követeléseket. A munkások lakbérpótlékot követeltek, a bérminimum megállapítását a hordároknak és a nöszemélyzetnek az alapfizeté-

sek 40 százalékos emelését és drágasági pótlékot.

Mirto közölte a munkásokkal azokat az engedményeket, amelyeket már szerdán hajlandó volt megadni, majd Mereuta Cezar vezérigazgató is magyarázatokkal szolgált. Végül a miniszter és a CFR igazgatósága közösen megállapította, hogy a munkások és a CFR között nincsen konfliktus, hanem csak a jörfizetett és a rosszul fizetett munkások között állnak fenn némi nézeteltérések. A miniszter közölte a munkásokkal, hogy a legnagyobb jóakarattal kívánja a sérelmek orvoslását, de olyasmit nem ígérhet, amit teljesíteni nem tud. Az eddigi tárgyalások során a CFR munkásoknak olyan engedményeket tettek, amelyek az állampénzesutak büdzséjét 350 millió lejjel növeli. Így az alapfizetéseknek 40 százalékos emelése teljességgel lehetetlen. Amennyiben a vasutak jövedelme növekedni fog, boldog szívvel fogja megadni a 40 százalékos béremelést.

Ideális, biztos, olcsó
Kellemes harhajló az
Artin - dragée.

A tárgyalások három órán keresztül húzódtak, majd a munkások vezetői vizs-
szatértek a műhelyekbe, ahol 8000 munkás várta őket. A sztrájkolók bizottságai rövid tanácskozás után elfogadták a közlekedésiügyi miniszter proposícióit. Este tizenegy órakor a munkások bevonultak a műhelyekbe és az éjszakai csoport zavartalanul folytatta a munkát.

Ugyanakkor Jasiban is nagy uccai tüntetések voltak, amelyek a bukaresti sztrájkközpont csütörtök éjszakai referátuma után szüntek csak meg.

Hasonló megmozdulások történtek Galacban és Pascaniban, amelyek azonban mind véget értek, amikor a bukaresti munkások a sztrájkot befejezettnek nyilvánították.

Ezek voltak azok az előzmények, amelyek a kormányban az ostromállapot életbeléptetéséről szóló meghatalmazás megszavazását kérte a parlamenttől. A mi véleményünk azonban az, hogy a szociális nyugtalanságokat megfelelő szociális intézkedésekkel, nem pedig a szuronyok erejével kell leszerelni.

A világtörténelemben példa nélkül álló közmunkákat tervez Roosevelt

Roosevelt nagyszabású programja a munkanélküliség leküzdésére

London, február 4. Roosevelt elnök hosszú nyilatkozatban ismerteti gazdasági újjáépítési tervét, melynek fő jellemvonása Amerika munkanélküli iparúzó lakosságának eltöltődése volna a mezőgazdaság és egyéb östermelő foglalkozási ágak felé. Ennek megvalósítására Roosevelt a világtörténelemben példa nélkül

álló, szédítő méretű közmunkákat tervez. Ilyenek lennének vízszabályozás, lecsapolások, erdítés, csatornázás, vízi erőművek és egyéb nagyszabású építkezések, amelyek valósággal új Amerika megteremtéséhez vezetnének. Ebben az új Amerikában ismeretlen lenne a munkanélküliség. A terv hatal-

mas kísérleti műhelye a 640.000 négyzetmérföld kiterjedésű tennesseei vízrendszert volna. Az ottani munkálatoknál kétezer embert fognak azonnal alkalmazni. A költségeket a kormány kölcsönkibocsátással fogja előteremteni. A munkálatok igen nagy haszonnal fognak járni.

A megszökött érmihályfalvai valuta-siber Danzigban van

Két károsult kereskedő megállapította, hogy Csernovicnál lépte át a lengyel határt

Valea lui Mihai-Érmihályfalva, február 4. Freund Márkus, az érmihályfalvi földalatti valutakereskedő szakállas, jelentéktelen külsejű vezére megszökött. Azóta a lapok nagyon sokat írtak az eltűnt valutásról, aki jelentékeny összeget vitt el magával.

Azt mondják, több millióra rug az összeg, amelyet Freund Márkus felvett érmihályfalvi emberektől busás kamatra, hogy szerte elágazó üzleteit finanszírozzni tudja.

Jellemző Freund Márkusra, de talán az érmihályfalvi alvilágra is, hogy a hatóságok még azt sem tudták pontosan megállapítani, merre is szökött Freund Márkus. Ma a rádió körözés s a fejlett rendőri szolgálat idején. 1933-ban megtörténhetett az, hogy Freund Márkus milliókkal a zsebében napokig futkoshatott az országban, Visától Csernovicig és nem akadtak a nyomára. Pedig feljelentették és állítólag körözték is.

Jellemző, hogy a soffőr, aki Freund Márkust elvitte taxiján a városból, háromszor hallgatták ki és négyféle irányt jelölt meg, ahová vitte a szökött sibert. Egyszer Visóra, egyszer Váradra, egyszer azt mondta, hogy átvitte a határon és negyedésszer egy újabb tájat jelölt meg, ahol kikötött Freund Márkus a mihályfalviak millióival. De biztosat nem lehet tudni.

A hatóságok tétlenségét nem utánozták az érmihályfalvi károsultak. Mindent elkövettek, hogy a nyomára akadjanak

Freund Márkusnak, illetve a pénzüknék. Összeültek a károsultak és megbízták sorraikból két urat, hogy menjenek Freund Márkus nyomába. A két amatőr-detektív mesteri munkát végzett.

Elindultak az érmihályfalvi alvilág kellős közepéről és mentek tovább azokon a szalakon, ahol Freund Márkus megfordulhatott. Nem keresték a romantikát, a holdvilágos éjszakákon a határok között átsurrantó sibert nem a regényből ismert mozzanatok között vélték felfedezni, hanem elindultak a biztos nyomon a dugott valutakereskedő utvezetőiben. Eljutottak Váradra, Kolozsvárra. Besztercére, majd elmentek Csernovicba is. Jól mentek, csak éppen 24 órát késtek el.

Freund Márkus Csernovicban volt kö-

zel öt napig, lebonyolított egy pár jól-jövedelmező valutaüzletet, lengyel vizumot vett a szabályos utlevélre és vasárnap este átlépte a lengyel határt.

Meg is mondta csernovici barátainak, hogy Danzigba megy. Van ott egy kis dolga. De azután hazamegy Érmihályfalvára mert fontos ügyei várják...

A mihályfalvai privát nyomozók hétfőn reggel érkeztek Csernovicba és megtudták mindent Freund Márkusról. Azt is megállapították minden kétséget kizáróan, hogy átlépte a román-lengyel határt. Hosszu orral jöttek vissza s most csak az az elégtételük van, most már biztosan tudják, hol van a pénzüik hol van Freund Márkus...

Influenza ellen forró gőzzel „kifőzik” az angol vasuti kocsikat

London, február 4. Az angol nyugati vaspályatársaság a nátház elleni védekezésül személykocsijait kifőzés utján fertőtleníti. A kocsikat e célra nem rég készült óriási acélhengerekbe tolják, melyet légmentesen elzárnak és melybe azután fertőtlenítő szerekkel telített forró gőzt vezetnek.

Ezzel kapcsolatban dr. William A. Manuel, az ohioi egyetem vegytan tanára megállapította, hogy a nátház főként azért terjed el inkább a nagyvárosokban, mert a városi légkör a kén-savval és egyéb maró anyagokkal telített füst miatt a légzőszerveket irritálja s a betegség iránt fogékonyabb teszi. Egy tízezer lakosu városban egy télen át elfűtött kőszén füstjének kén-savtartalma Manuel számítása szerint negyven hatalmas vasuti tartálykocsit töltené meg.

— Bezárták a laibachi egyetemet. Bécsből jelentik: A laibachi egyetemet erre a tanévre bezárták, mert a hallgatók állandóan tüntetéseket rendeztek a kormány tervezett főiskolai reformja ellen.

EGYEDÜL

MINDENKI ELLEN!

szes petróleumfinomítók munkásai az uccára esődültek és ostrom alá fogták az igazgatóság épületét. A munkások teljesen szétrombolták az igazgatóság épületét, majd megrohmozták a rendőrkészura épületét is és nem távoztak el addig, míg letartóztatott munkástársaikat ki nem engedték a rendőrség épületéből. Ekkor már az igazgatóság iroda helyiségeiből kihurcolt butorokból és vasgerendákból barrikádokat emeltek a munkások a város uccáin.

A tömeg élén négy munkás haladt, akik katonáktól elvett fegyvereket tartottak kezeikben.

A rendőrség és az igazgatóság deferál

A munkások forradalmi megmozdulása elől úgy a hatóságok, mint az igazgatóság deferálni volt kénytelen és a rendőrség szabadlábrahelyezte a letartóztatottakat, az igazgatóság pedig megadta a munkásoknak mindazokat a feltételeket, melyek mellett a munkát folytatni voltak hajlandók.

A kedélyek lecsillapodásával azonban a ploestii hatóságok nem látták befejezettek az ügyet. Annál is inkább, mert a tüntetések Galat, Brailla és az összes regátbeli nagyipari centrumok munkáságaira kiterjedt. Itt, egyidőben a bukaresti CFR munkások 5000 főnyi tömegével a vasuti műhelyek munkásai léptek sztrájkba és uccai felvonulásokkal tiltakoztak a munkabérek redukcója ellen.

A CFR-munkások sztrájkja

A vasuti műhelyek munkásainak tömegmozdulásai Bukarestben már

MAJESTIC HOTEL
Bucuresti, Calea Victoriei 40. Bucuresti Teatrul National mellett.
A legelegansabb, legkényelmesebb és legolcsóbb szálloda.
MODERN BÉRENDEZÉS
Fürdőszobák 200 lejtől
Egyszerű szobák 100 lejtől
Ebben az árban a fűtés és taxák is bennefoglaltatnak

Dr. Perl Otto tudományos kísérletei alapján készült

Perlott fogpaszta, fogpor, szájvíz és drageé máris mindenkit meghódított

Ujra statárium készül Németországban?

Tömeges halálos áldozatai vannak Németországban a politikai ellenfelek harcának

A szocialisták ellen is megindult az üldözés. Beállították a „Vorwärts“ megjelenését három napra. Hitler lapja a nagykapitalizmus ellen handabandázik

Hitlernek ugyanaz lesz a sorsa, mint Papennek — írják az ellenzéki lapok

Berlin, február 4. Poroszország területén tegnap a kommunisták 17 gyűlését oszlatták fel, mert a gyűléseken a szónokok hazaáruló mozgalom kiépítésére és sztrájkra való izgatásra adtak ki felhívást. A baloldali szélsőségesek szakszervezetet, továbbá a párt al- és társszervezeteinek irodáiban folytatták a fegyverek és propaganda-anyag utáni kutatásokat nemcsak Poroszországban, hanem Anhaltban, Badenben és Thüringiában is.

Ujabb összeütközések voltak a politikai ellenfelek között a vesztfáliai Nielsperben, ahol a revolverharcban négy embert a golyók halálosan találtak.

A köingsbergi kórák környékén szintén tüzharc folyt nemzeti szocialisták és kommunisták között több súlyos sebesüléssel. A kommunisták védett helyről löttek politikai ellenfeleikre, majd rohamra mentek ellenük s visszaszorították a nemzeti szocialistákat. A kommunista csoport ezután zavargást inszenált. A közúti forgalmat villamoskocsik felborításával akadályozta. A rendőrség csak nehezen állította helyre a rendet. München külvárosi kerületeiben is voltak harcok nemzeti szocialisták és kommunisták között.

A kirendelt karhatalom egyik vezetőjét halálos lövés érte. A karhatalom sortűzekeket adott le a levegőbe és hosszabb idő elteltével helyreállította az ucca rendjét. A meghátráló harcos felek négy sebesültet hagytak vissza, akiket kórházba szállítottak. Duisburgban egy gyanútlan járókelő asszony esett áldozatul a politikai ellenfelek tüzharcának.

Hitler — a pacifista

Berlin, február 4. Hitler kancellár egyik amerikai hírszolgálati iroda munkatársának adott nyilatkozatában hangoztatja, hogy a rádió mikrofonja előtt tartott beszéde nem volt párt-propaganda beszéd, hiszen nem adott rövid terminusokat sem a munkanélküliség megszüntetésére, sem a mezőgazdaságnak a régi jó helyzetbe való visszavezetésére.

Kancellári állásból nem lehet felöltönni betarthatalom időpontokat beigérni.

Idő kell ahhoz, hogy a bajokat orvosolni lehessen. Az a felfogás, hogy a megfelelő idő elmúltával helyes lesz a kormány összmunkájának elbírálása és kritikában részesítése, most azonban összefogás kell. A kancellár később sajtófogadáson vett részt s a hozzáintézett kérdésekre adott válaszokat.

Reméli — mondotta a kancellár egyik kérdésre —, a világ tudja, mi történt Németországban.

Az ország válaszon áll. Vagy a város zászló kitérését kellett volna megvárni, vagy önmagát újra megtalálni. Engem — mondotta Hitler kancellár — olyan embernek állítanak be, mint aki uszít más nemzetek ellen. Frontharcos voltam, ismerem a háborút. Senki sem kívánja jobban a békét és a nyugodt atmoszférát, mint én és a német nemzet, de egyenlőséget követelünk és nemzetem-

Berlinben a rendőrség kétezer kommunistát tüntető menetét szétverte. A tüntetők a tilalom ellenére felvonulást rendeztek és az általános sztrájkra izgattak. Több letartóztatás történt. Braunschweigben 60 kommunistát vezetőnél az esti órákban házkutatást tartottak kommunisták röpiratokat és fegyvereket kutatva. Frankfurtban a kommunisták szervezett irodájában egész kocsiakománnyal iratokat koboztak el. Kölnben és Erfurtban házkutatásoknál összeütközések voltak kommunisták és a rendőrség között.

Egyidejű jelentés szerint a szocialisták vasárnap „Berlin vörös marad“ jelszóval tiltakozó gyűlést akartak tartani, amelyhez valamennyi szocialista szakszervezet és a vasfront is csatlakozott. A birodalmi belügyi kormány utasítására a berlini rendőrfőnök ezt a gyűlést betiltotta.

A rádió tegnap este közhírré tette a porosz birodalmi belügyi biztosa és a rendőrfőnökség rendeletét, amely távirati stílusban betilt minden kommunisták gyülekezését és figyelmeztet arra, hogy ezentul a kommunisták összejöveteleit, sportünnepét, tornagyakorlatát rendőrségi kiküldöttek fogják ellenőrizni.

A tegnap esti házkutatásokkal összefüggésben a berlini rendőrség a kommunista egyesületi házában több embert letartóztatott, akiket a rendőrigazgatóságra szállítottak.

Egyidejűleg a rendőrfőnök a szocialdemokrata Vorwärts c. napilap megjelenését három napi időtartamra betiltotta. Legújabb jelentés szerint nem tartják kizártnak, hogy a birodalmi szükségrendelettel vissza fogják állítani a rögtönítélő rendkívüli bíróságokat.

nek a megillető helyet a többi nemzetek között.

A községi testületeket is újráválasztják

Berlin, február 4. A porosz tartománygyűlés nemzeti szocialista parlamenti frakciója módosította a feloszlás kimondata iránt előterjesztett indítványát. Az a kívánsága,

hogy a tartománygyűlés ne február 4-re, hanem március 4-re mozdítsa ki feloszlását.

A módosítás előterjesztésének hír szerint az az oka, hogy belátták annak szükségességét, hogy a porosz képviselők a választási propagandauton még rendelkezzenek vasúti szabadjegyekkel s így hathatósabban dolgozhassanak a birodalmi gyűlési választások propagandájában.

Valószínűnek látszik a kerületi és községi testületek újráválasztásának kiírása is.

Ezek az önkormányzati szervek választásaik eredményével befolyásolhatják a birodalmi tanács jövő összetételét.

Egyébként a birodalmi gyűlési választásokra a listák benyújtási határideje február 16-ika.

Hitler és Gerhard Hauptmann
A Volkischer Beobachter többek közt azt írja, hogy a német nemzetnek most alkalma lesz, hogy megadja Hitler Adolf nemzeti kormányának a lehetőségeket

Németország megtisztítására. A német nemzet most egy csapásra megszabadulhat az áldemokrata munkaképtelen pártoktól, a nagy kapitalizmustól.

Hir szerint a kormány fel akar lépni bizonyos polgári újságok ellen is, amelyek romboló kritikát végeznek. Kulturális vonatkozásban is messzemenő reformokat tervez a kormány. Gerhard Hauptmann egyes darbjait nem lesz szabad előadni. Ime: Hitler — a kulturhős.

A centrupárti Germánia élesen támadja Hitler rádiósorozatát, különösen azért, mert beszédében mindenkit megámatott, aki az elmúlt évtizedben Németországról dolgozott, így tehát Hindenburg elnököt is. Az újépítési programot amelyet Hitler bejelentett, nem kell komolyan venni — írja a lap, mert semmit mondó frázisokról van csak szó.

A szocialdemokrata Vorwaerts arra figyelmezteti Hitlert.

hogy Hugenberg nem engedi majd, hogy a habzsoló kapitalizmus ellen eljárjon és Papen megakadályozza majd, hogy a bank és pénzhatalmasságok ellen eljárjon.

Az egyetlen pozitív jelszó, amit Hitler rádiósorozatában elmondott — írja a lap — Sztalinól ered, aki létrehozta az ötéves tervet és Hitler most, létre akarja hozni a négyéves tervet.

Hitleréknek nem sikerült feloszlattani a porosz tartománygyűlést

BERLIN, február 4. A porosz tartománygyűlés mai ülése bővelkedett izgalmas és lármás jelenetekben. Nemzeti szocialista részről élesen támadták Braun porosz szocialista minisztert és a belügyminiszterét, a szintén szocialista Severinget. A megtámadott porosz belügyminiszter védekezni akart, de mikor a szónoki emelvényre lépett, a nemzeti szocialisták fülsiketítő lármát csaptak, úgy, hogy Severingnek egy szavát sem lehetett hallani. A miniszter többször is megkísérelte, hogy túllépjék a lármát, de a hosszantartó zajongásban végül is kénytelen volt feladni szövegi szándékát. Kerrl elnök képtelen volt a nemzeti szocialista zajongók megfékezésére s emun ciálta, hogy a tartománygyűlés ma nem hajlandó meghallgatni Severinget. A zajongás lassan elcsendesedett s megindult a vita a nemzeti szocialisták azon javaslatára felett, hogy a porosz tartománygyűlés március 4-re mozdítsa ki feloszlását. A centrum részéről a feloszlás kimondata ellen foglaltak állást s így már el dőlt a javaslat sorsa. Több szó-

nok beszédének elhangzása után, amelyek közben időnkint szintén voltak lármás jelenetek, került sor a szavazásra. A többség 214 szavazattal, 196 ellenében a feloszlás kimondata ellen foglalt állást. A nemzeti szocialista indítvány elutasítása mellett szavaztak a centrum a szocialdemokraták, az állampárt képviselői és a kommunisták, a feloszlás kimondata mellett az indítványtevő párt, továbbá a német nemzetiek, a német néppárt és két kisebb töredékpárt képviselői.

A tartománygyűlés ülése után Kerrl elnök, dr. Braun porosz miniszterelnök és Adenauer dr. államtanácsos, mint a tartománygyűlés főbizottsága szintén ülést tartottak a házfeloszlás kimondata tárgyában, de a nemzeti szocialista Kerrl kisebbségben maradt, mert Braun és Adenauer leszavazták.

A lapok szerint most aziránt folynak tanácskozások, hogy más utakon próbálják megkísérelni a porosz tartománygyűlés feloszlását.

A klinikán hallgatta ki a törvényszék a szeszpör egyik tanuját

Cluj-Kolozsvár, február 4. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári szeszmonstrepör szombat délelőtti tárgyalása jelentéktelen tanuk kihallgatásával telt el. A beidézt tanuk közül nem jelent meg Laár Mihály, Gaspár Vasilenek, a „Jó Komához“ című vendéglő tulajdonosának egyik

volt alkalmazottja, aki a klinikán beteg fekszik.

Miután a tanu kihallgatását a védők és a vád is elsőrendű fontosságúnak tartja a törvényszék szombaton déltán kiszállt a klinikára, ahol Laár kihallgatta. A tárgyalást hétfőn folytatják.

Egyébként az új kormány által teremtett atmoszférában jellemző a hangulatra, hogy Bajorországban nyíltan kiállott az ellenzék, a bajor néppárt. Sajtója azt hirdeti, hogy Hitler szemfényvesztést üz, cselekedetei eltérnek a programtól, csak-hogy léprecsalja a szavazókat.

„A kezdet gyalázatos“ — írja a Münchener Neueste Nachrichten — úgy tesz Hitler, mintha tudni akarná, a nép akaratát, amelyet azután félre fog rugni. Ugyanabba a hibába esik, mint Papen és ugyanaz lesz a sorsa, mint Papennek.

Az egyre fokozódó ellenállás bizonyosságaképpen a német néppárt és a keresztény szocialista népszolgálat közös listával mennek bele az új birodalmi gyűlési választásokba. Politikai körökben úgy hirlük, hogy Papen be fog lépni a német nemzeti pártba és jelöltetni fogja magát a birodalmi gyűlési választásokon.

Berlin, február 4. A külföldi sajtó berlini képviselői közül elsőnek az olasz lapírókat hívta meg Hitler kancellár és hosszasan nyilatkozott előttük. A lapok ma közlik a tájékoztatást, de nem fűznek hozzá magyarázatot.

Azzal kezdte Hitler, hogy már régen, mikor nagy feladatára készülődött mindig az volt a meggyőződése, hogy barátságos viszonyt és szoros kapcsolatot kell teremteni a német és az olasz nemzet között.

— Azt mondják rólam, hogy egészen másképpen beszélék, mint államférfiu, semmint beszéltem, mikor még csak párt vezér voltam, — folytatta Hitler, —

Az igazság az, hogy soha sem mondtam bujtogató beszédet, nem hirdetem gyűlöletet senki ellen.

Allítottam és ma is állítom, ismételtlen hangoztattam, hogy a német népet megilletik a nagyhatalmi állam jogai, mert a világtörvényeknek döntő tényezője.

— A mi részünkről sohasem fogunk semmit elmulasztani, hogy Olaszország és a német birodalom között a kívánatos együttműködést elérjük.

Azzal végezte Hitler kancellár, hogy legmelegebb üdvözlését küldi az olasz népek, amelynek gondolatvilága és politikai felfogása sok tekintetben megegyezik a német nemzet gondolatvilágával és politikai érzelmeivel.

Ujabb halálos áldozatok

Berlin, február 4. Az éjszaka kommunisták és nemzeti szocialisták harcának két halálos áldozata volt. A karhatalomnak sikerült öt nemzeti szocialistát és 9 kommunistát letartóztatnia. Duisburg-Hambornban is összeesapás volt a politikai ellenfelek csoportjai között. Egy kommunistát agyonverték.

Bucures mara szon szocialista iák a vitá zá az ost vényjavas szocialdem megmozdu ies okai:

1. A m szere, a redukció munka.

2. Az áll kanélkül mány sz szocialista csillapító állapotú szelső jó állapot, nyilvános zet mego mek felv

Mironesc rint nines gaimaknak ló és Opres ellenkezője hogy önk munkásoka gatták, esa Mi köze a lament visz hez? Ez esa kások szak

Radacean nak van m mentet és a

Mirto: M töt megten

Mirescu: rendszere

alatt egy k valóságos i vasutnál

D R. Ioan kéri Miresc nivalóit kü

majd részle tetve a kor

Mirescu h zék mielőbb jät.

Neculcea sulyozza, h szavazást k

tak, köteless ne szavazot

Mirto (gu det szimbol magát igaz

Moscutudé hangsúlyozz

ciósnek tart szavaz.

Neculcea reformját s

Goiceanu minap Buk

verkezett ba

lal fenyeget rének életét.

tek, be akar revolvert sz

hány percn

örségtől, mé szakoskodás, volt sehol.

Cuza Gheo

Többségi G

Goiceanu: t

tervezte, a I

közben a pi

légió tagjai

Protopopes

verkezzenek

Lupu: H

mondja. (Pro

kerület prim

Goiceanu: izolált esetr

ről. Itt van

ja, amely zá

szél és az ifj

nok. Felolvas

amely Lord

esolatban ily

gearu is ezen

ges pezsgőket

többet, mint

A cuzista légiók hőstettei a kamara előtt

A szociáldemokraták izgalmas atmoszférában támadták az ostromállapotot

Bucuresti-Bukarest, február 4. A kamara szombat délutáni ülésén Mirescu szociálista kijelenti, hogy tegnap lezárta a vitát és így ő nem szólhatott hozzá az ostromállapotra vonatkozó törvényjavaslathoz. Ezért most jelenti ki a szociáldemokrata párt nevében, hogy a megmozdulásoknak, melyek a természetes okai:

1. A munkaadók kizsákmányoló rendszere, a tömeges elbocsátások, fizetés-redukciók, a racionalizálás, többletmunka.

2. Az állam nem fordít gondot a munkanélküliség problémájára. 3. A kormány szociális politikája, amely antiszociális A munkásságot nem lehet lecsillapítani és megnyugtani ostromállapottal. A szélső baloldalnak és a szélső jobboldalnak kedvez az ostromállapot, mert amugysem dolgozik a nyilvánosság előtt, ellenben ez a helyzet megakadályozza a mérsékelt elemek felvilágosító munkáját.

A belügyminiszter vitája a szociálistákkal

Mironescu belügyminiszter: Ön szerint nincs politikai alapja a munkásmozgalomnak. Elvtársai, Fluera képviselő és Oprescu, pártjuk főtitkára, épp az ellenkezőjét ismerték el előttem. Igaz, hogy önök igyekeztek csillapítani a munkásokat, de önöket meg sem hallgatták, csak a kommunista vezetőket. Mi köze a munkásmozgalomnak a parlament viszonyaihoz és az adókievitésekhez? Ez csak nem tartozik a vasuti munkások szakmozgalmának kereteibe.

Raduceanu: Talán csak a kapitalistáknak van megengedve bírálni a parlamentet és az adórendszert?

Mirto: Mi igyekeztünk minden lehetőt megtenni a munkások kielégítésére.

Mirescu: Ionescu tábornok 4 éves rendszerének ezek a gyümölcsei. 4 év alatt egy küldöttséget sem fogadott és valóságos inkvizíciót léptetett életbe a vasutnál.

D. R. Ioanitu munkaügyi miniszter kéri Mirescut, hogy terjessze elő mondanivalóját külön interpellációban, amikor majd részletesen válaszolni fog, ismeretve a kormány szociális politikáját.

Mirescu hozzájárul ehhez, de kéri, tűzzék mielőbb napirendre interpellációját.

Neculea ezredes, vasgárdista, hang sulyozza, hogy ő tegnap névszerűtlen szavazást kért. Miután nem így szavaztak, kötelessége kijelenteni, hogy ő el nem szavazott a javaslatnak.

Mirto (gunyosan): Hiszen ön itt a rendet szimbolizálja, önnek nem kellene magát igazolnia

Moscautianu volt szociálista szintén hangsulyozza, hogy a javaslatot reakciónak tartja és ha jelen van, ellene szavaz.

Neculea ezután a választási törvény reformját sürgeti.

A hős légió és a télkabátok

Goiceanu lupista szólal fel ezután. A minap Bukarest szívében egy felfegyverezett banda vonult végig és halállal fenyegette egy politikai párt vezetőinek életét. Miután több ablakot betörttek, be akartak törni egy pártklubba és revolvert szegeztek a személyzetre. Néhány percrenyire történt mindez a rendőrségtől, mégis félóraig tartott az erőszakoskodás, a rendőrség azonban nem volt sehol.

Cuza Gheorghe: Ne ferdítsen!

Többségiek: Az igazságot mondja!

Goiceanu: A merényletet a II. légió tervezte, a III. légió segédletével és miközben a pincérek ellenállottak, a hős-légió tagjai ellopták a télkabátokat.

Protopopescu kormánypárti: Fegyverkezzenek fel maguk is.

Lupu: Hihetetlen, ezt egy primár mondja. (Protopopescu egyik bukaresti kerület primárja).

Uszítás gyilkosságra

Goiceanu: Szomorú az, hogy nem egy izolált esetről van szó hanem rendszeréről. Itt van ennek a társaságnak a lapja, amely zászlóaljparancsnokságról beszél és az ifjabbik Cuza ur, ez a parancsnok. Felolvassa a lapnak egy cikkét, amely Lord Melchett érkezésével kapcsolatban íyleneket ír: Jelen volt Madgearu is ezen a lakomán, ahol 3000 lejes pezsgőt ürtettek ki egyhajtásra, többet, mint egy tisztviselő havi fizetése

és ittak a bestiák és nem akadt senki Bukarestben, aki rájuk törje az ajtót és a pezsgős üvegek szilánkjait a torkukba szorítsa.

Mit jelent ez? — kérdezi Goiceanu? Nem uszítás ez gyilkosságra?

Többségiek: Szégyen, gyalázat!

Goiceanu: S miután önök nem veszik komolyan ezt a mozgalmat, napról-napra szélesebb kereteket ölt és az öntudatlan diákságot behalózzák

Prelisteanu cuzista: Maga öntudatlan!

Pop-Csicsó elnök: Vonja vissza!

Prelisteanu: Vonja ő vissza!

Mirto: Hagyjuk, mert ha megállapítjuk, hogy öntudatlanok és lelkiismeretlenek, úgy ezen a címen menekülni akarunk majd itt, a felelősségrevonás előtt.

Goiceanu ezután kijelenti, hogy Lupu beszédét szándékosan félremagyarázták. Hogy képzelik azt, hogy Lupu személyében támadta a királyt, aki annyit dolgozott az uralkodó visszajövetelért és harcolt azért, hogy a restauráció megtörténjék

Ezután Cuza Gh. szólalt fel és kijelenti, hogy a diákok nem egy politikai klubba mentek fel, hanem egy játékbarlangba.

Dr. Lupu: Mit mondott, maga morfnista?

Cuza: Gh.: A diákság meg akarta magát ismerni

Lupu: Maga közönséges uszító!

Stoica ezredes: Arról beszéljen, hogy ellopták a kabátokat.

Cuza követeli, tiltsák be Lupu játékbarlangját.

Lupu: A rendőrségnek arra legyen gondja, hogy revolveres bandák éjjel ne törhessenek be magánlakásokba

Ezután Dinu Bratianu a balázsfalvi rádióállomás építési szerződésének szabálytalanságát teszi szóvá.

Mirto kijelenti, hogy a szerződés még nem is készült el, csak tanulmányozás tárgyát képezi.

Dr. Lupu: Nem 150 milliót kell adni a Marconi-társaságnak, mert a lipesei leadóállomás tönkreteszi a bukaresti, amelynek a leadását nem lehet hallani.

Bukarest, Nagyvárad, Temesvár, Jasi és Csernovic környékére terjesztik ki az ostromállapotot

Egelőre nem lesz cenzura

BUCURESTI-BUKAREST, február 4. Az Adeverul értesülése szerint az ostromállapot dekrétumát holnap terjesztik az uralkodó elé. A lap úgy tudja, hogy Bukarest, Ploesti, Csernovic, Nagyvárad, Temesvár és Jasi, valamint a Prahova völgye fog szerepelni az ostromállapotot kihirdető dekrétumban. Beszarábiában nem hirdetik ki az ostromállapotot és így azt hiszik, hogy Pan Halippa vissza fogja vonni lemondását, amit Valida miniszterelnök eddig nem is fogadott el. A lap szerint nem állítanak fel haditörvényszékeket és a deliktumokat a rendes hadbírók fogják elbírálni. A kormány elhatározta, hogy csak a politikai pártok gyűléseit fogják megengedni. A cenzurát illetően egyelőre nem lesz intézkedés, a kormány ehelyett szívesen fogja az új sajtótörvény és az új büntetőtörvénykönyv megszavazását.

Meghalt Gustav Lilienthal, a repülőtechnika egyik első pionírja

Munkaközben lepte meg a halál a nyolcvanhároméves konstruktört

Berlin, február 4. Gustav Lilienthal, Németország egyik legnevesebb konstruktőre, aki hosszú évtizedek óta dolgozott egy új repülőgéptípuson, hogy megoldja a mozgatható szárnyak problémáját, tegnap délben a repülőtéren való munkája közben hirtelen agyvérzést kapott és pár perc múlva meghalt.

Gustav Lilienthal a repülőtechnika egyik első pionírja volt. Fivére, Otto Lilienthal harmacht évvel ezelőtt próbarepülés közben lezuhant és meghalt. A modern technika hős áldozatának néhány hónappal ezelőtt állítottak szobrot, ami-

kor egyuttal Gustav Lilienthal is ünnepelték. A két fivér már kora fiatalságuk óta, amikor a repülőtechnika még egészen kezdeti stádiumban volt, folyton kísérleteztek, konstruáltak és igyekezett nagyobb körök érdeklődését megnyerni a repülés eszméjének. Később, amikor a franciák, élükön Bleriottal, már tulszárnyalták Lilienthalékat, ezek még mindig új megoldásokon dolgoztak.

Gustav Lilienthal nyolcvanhároméves volt. Temetését a német kormány fogja megrendezni.

1933-ban kihirdetik a zsidó köztársaságot Birobidzsánban

25.000 zsidó bevándorlását irányozták elő erre az évre, míg a múlt évi bevándorlók nagy része már el is hagyta Birobidzsánt

Moszkva, február 4. A zsidó építőmunka Oroszországban ma főleg Birobidzsánra koncentrálódik. Ugy a kormány, mint a zsidó vezetőkörök rájöttek arra, hogy az oroszországi zsidó tömegek helyzetén csak egy területi koncentráció segíthet és azok a szétszórt, izolált telepek, amelyekre Krimben és Ukrajnában koloni-

zálták eddig a zsidókat, a nagy zsidó tömegek számára nem nyújthatnak megoldást, sőt önmaguk helyzetével sem bírnak megbirkózni a letelepített kolonisták. A körülvevő nagy orosz és ukrán tengerben elmerülésre és feloldásra vannak itélve ezek a telepek és nemcsak népi autonómiajukat, de gazdasági bázisukat sem

PETROMAX

petróleum gázizzó lámpával a villanydíj

egynegyedével világhat

Takaríttassa szedényeit villamos porszivómmal órabérért.

Maiko V. Cluj,

Calea Regele Ferdinand 43, Telefon 453.

tudják fenntartani. Ez készítette a szovjet kormányt és a kolonizációs közegeket arra, hogy Birobidzsánba összpontosítsák a zsidó települést.

Az illetékes tényezők minden áron keresztül akarják vinni kolonizációs tervüket, hogy a népbiztosság központi végrehajtóbizottságának határozata értelmében 1933 végére megérleljék Birobidzsánban az „autonom zsidó köztársaság” kikiáltását. A legújabb terv szerint 1933-ban 25 ezer zsidót akarnak Birobidzsánba hozni. Ezeknek nagy részét a következő foglalkozási ágakban akarják elhelyezni: 2100 telepest mezőgazdasági kollektívákba, 1200 embert városi kollektívákba, 1880-at ipari kollektívákba, 5900-at állami ipari üzembe, 1900-at szállító üzemekben, 2900-at állami mezőgazdasági vállalatokba, 2900-at községi gazdaságokba és 2000-et kisipari szövetkezetekbe.

Nem ez az első terv Birobidzsán felérendítésére. 1932-re is grandiózus tervet irányoztak elő: 12 ezer zsidó család letelepítését. Ma összesen, az eddigi telepekkel együtt alig 12 ezer zsidó lélek él Birobidzsánban, míg az új bevándorlóknak nagy része már vissza tért régi lakóhelyére. Az eddigi tapasztalatok és gyakorlati eredmények alapján igen kétséges hogy ez az újabb terv meg fogja hozni a várt reményeket. Kolonizációhoz, országépítéshez egyéb is kell, mint „Kolonizációs rezsim”: tömegmozgalmak és nemzeti tartalom, fiatal kolonizációs erők — és nem a deklarált zsidó hajótöröttjei, — akik képesek megbirkózni a pionír-munka nehézségeivel. Mindez hiányzik Birobidzsánból.

Tragikus szereimi gyilkosság és öngyilkosság egy Zilah mellett községben

Dej-Dés, február 3. (Az Uj Kelet tud) Tragikus gyilkosság és öngyilkosság tartja izgalomban Szamosmegye lakosságát. A Zilah melletti Czigányi községben tegnap délután Péterfi Mihály temesvári ortopéd cipész sziveszurta Schwimmer Hermina 23 éves cigányi leányt, majd maga ellen fordította a kést és öngyilkos lett.

Schwimmer Hermina feltűnő szépségű leány volt. Három évvel ezelőtt Temesváron tartózkodott, ahol beleszeretett Péterfi Mihály. A lány családja, vallásos zsidó szülők, ellenezték a házasságot, a leány azonban inkább kitagadtatta magát és Péterfi Mihály felesége lett. Három évig éltek együtt. Néhány hónappal ezelőtt konfliktus támadt a házaspár között, amelynek következtében Schwimmer Hermina elutazott Temesvárról és visszatért Czigányiba, ahol bátyjának, Schwimmer Ignác korezmáros lakásán szállt meg.

Temesvárról közben egymás után érkeztek levelek, amelyben Péterfi Mihály visszahívja feleségét. A levelek azonban válasz nélkül maradtak. Néhány nappal ezelőtt aztán Péterfi azt írta feleségének, hogy amennyiben nem tér vissza, úgy ő jön le Czigányiba és megöli.

Tegnap délután Péterfi valóban beállott Schwimmer Ignácz házába. A zsidó korezmáros azonban nem akarta beengedni házába s csak miután megmozgatta, hogy nem-e hozott fegyvert magával, nyitott ajtót előtte. Péterfi három óra hosszat tárgyalta feleségével, aki azonban nem tágitott eredeti elhatározása mellől és kijelentette, hogy Czigányiban marad. Péterfi erre közölte Schwimmer Ignáczal, hogy visszautazik Temesvárra és kéri hogy hozasson egy kocsit, mert ki akar menni az állomásra. De alig hogy kilépett Schwimmer a szobából hatalmas sikolyra lett figyelmes. Péterfi kést rántott elő inge alól és egyetlen szurással megölte Schwimmer Herminát majd kilenc szurással önmagát sebezte meg. Esméletlenül állapotban szállították el, hogy kórházba vigyék, utközben azonban kisen vedett.

Országos Zsidó Párt clujmegyei tagozat
Cluj, Piata Unirii 19.

Meghívó

A közeli községi választásokra tekintettel tisztelettel meghívom a végrehajtóbizottság tagjait

f. évi február hó 5-én d. u. 4 órára

a Ferdinand uti neolog iskolában megtartandó értekezletre.

Figyelemmel arra, hogy a párt hónapok óta tartó szervezési munkálatai eredményében közel félezer tagunk iratkozott be, ezeknek pedig képviselői öhajtván biztosítani, ezek egy pár száza léknyi lelkes vezetőit azzal hívom meg a végrehajtóbizottság ülésére, hogy őket kooptáltatni kívánom. Ezek után a város lakosságának igazi akarata megközelítőleg bár, fog megnyilvánulni a teljesebb képviselői alapján.

Minden öntudatos polgárt érdekel saját sorsának intézése és mindenki magára vessen, ha értekezletünkön nem vesz részt és a hozandó határozat sorsát nem viszi előbbre.

Az ülés pontosan 4 órakor kezdődik és a brassói alkotmányozó országos gyűlés részére is delegátusokat választunk.

Cluj, 1933 február hó 1.

Dr. Kertész Jenő id. elnök.

„Ifjúsági Tanácsadó“ Cluj,
Str. Vlăhuta (volt Bolyai) No. 1.

Felhívás

a tanárokhoz, orvosokhoz, papokhoz, írókhoz, mérnökökhöz, újságírókhoz és főiskolai hallgatókhoz.

A mindkét nembeli serdülő ifjúság tanácsadójának vezetősége a főgimnáziumokban, inasothonokban, kiskorúak fogházában tartandó előadások számára bőséges és változatos anyagot akar összegyűjteni, hogy az ifjúság védelmét az oktató testület és munkaadók irányítását eredményesen szolgálja.

E célból versenypályázatot ír ki a következő feltételekkel:

1. Tárgy: a) Hogyan védekezzünk a nemi betegségekkel szemben? b) A szeszitalok és dohányzás veszélye. c) Hogyan őrizhetjük meg egészségünket? Általános egészségügy. d) Levegő, nap és mozgás. e) Az inas nevelése. f) A tanuló nevelése. g) Nemi nevelés. h) Valóságos nevelés. i) Mit olvasson az ifjúság?
2. A pályamunkák román, magyar, vagy német nyelven irandók.
3. Tartalma legfeljebb 8 oldal lehet (negyedív nagyságban), gépirással 2 példányban.
4. Beadási határidő 1933 május 1-e.
5. A pályamunkák a szerző neve alatt adandók be. A beadott munkákról átvételi elismervényt adunk, vidékről ajánlott levélben küldendő.
6. Politikát tárgyaló munkát nem veszünk át.
7. A munkához csatolandó a pályázó nyilatkozata, melynek értelmében a kiadás és terjesztés, valamint a rádióban való felolvasás jogát, a szerző nevének felemlítésével, az ifjúsági tanácsadóra ruházza.
8. Jutalmazatlan munkák nem adatnak vissza.

A beküldött pályamunkákat:
1. Egy az ifjúsági tanácsadó vezetőségétől kijelölt bizottság fogja megbíralni.
2. A legjobb 3 (három) munka díjazása:

- I. díj 800 (nyolcszáz) lej.
- II. díj 500 (ötszáz) lej és oklevél.
- III. díj 500 (ötszáz) lej.

3. Az eredmény a hazai nagy lapokban közöltetni fog. A jutalmazott munka is meg fog jelenni nyomtatásban.
Az összes hazai lapokat felkérjük a felhívás ingyen közlésére.

Az ifjúsági tanácsadónak 1933 január 13-án tartott választmányi üléséből.

Dr. Victor Deleu sk.
választmányi elnök.

Dr. Victor Chirila sk.
főtktár

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitaláló író a ma asszonyának és vergődő korunknak legizibb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Magyar Színház heti műsora

Hétfőn este 9-kor: Mézeshelek. (Noel Coward elragadó, franciásan pikáns zenés vígjátéka. Karácsonyi II-vel. Ujdonság, másodsor. Sorozatszám: 46.)

Kedden este 9-kor: Irja hadnagy. (Ujdonság, hetedsor. Közkívánatra. Sorozatszám: 47.)

Az Opera műsora

Vasárnap, február 5. (este): A madarász.

Hétfő, febr. 6: Aida.

Szerda, febr. 8: A madarász.

Péntek, febr. 10: A fehér asszony. (Opera premier)

Vasárnap, febr. 12 (este): A cigánybáró.

Hétfő, febr. 13: A fehér asszony.

ROYAL-MOZGO műsora

(iparkamara új palotájában)

Vasárnap d. e. 11-kor matiné: Köpenicki kapitány. Vigjáték. 10 és 15 lejes helyárak.

Vasárnap és hétfőn: Három ifju szív. Főszerepekben: Lillian Harvey, Willy Fritsch, Willy Forst.

SELECT-MOZGO műsora

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Post-restant 202 (Halló itt szerelem) Szezonunk legbájosabb operett-slagere. Főszerepekben: Schneider Magda, Fritz Schultz, Ralf von Goth, Paul Kemp.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Önagysága ruha nélkül. Lil Damita világhírű művésznővel a főszerepben. Rendkívül pikáns, németül beszélő és éneklő operett-slager, mely mindenütt nagy sikert aratott. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirod.

CORSO-MOZGO műsora

A tékozló fiu. Gustav Fröhlich, Hermann Thimig, Lucie Englisch, Ida Wüst.

URANIA-MOZGO műsora

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Az üldözött bosszúja. Szenzációs kalanddramája. Főszerepekben: Richard Barthelme. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirod.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor:
Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Post-restante 202. (Halló itt szerelem). Szezonunk legbájosabb operett-slagere. Főszerepekben: Magda Schneider, Fritz Schultz, Ralf von Goth, Paul Kemp. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirod.

Gondoskodjék öreg napjairól és idő- előtti munkaképtelen- ség esetére

Ezt könnyen megteheti, ha jövedelméhez mért havi fizetések ellenében járadékkal kapcsolatos

Nyugdíjbiztosítást

köt nálunk.

Különleges előnyök:

1. Orvosi vizsgálat nem szükséges, csupán 2 évi várakozási idő.
2. Baleset által okozott rokkantság esetén várakozási idő nincsen.
3. Kényelmes fizetések havi díjrezletekben.
4. Vászorolhat biztosítási éveket kedvező feltételekkel.
5. Megtámadhatatlan a biztosítás egy évi fennállás után.
6. Nem vész el a pénze akkor sem, ha csak egy évi díjat fizetett.
7. Megszakíthatja és újból felveheti a díjfizetést (pl. rossz üzletmenetnél, vagy állástalanság esetén stb.)
8. Visszavásárolható vagy kölcsönnel terhelhető kedvező feltételekkel 3 évi díj fizetése után.
9. Tőkésítés kedvező feltételekkel.

Mivel előbb kezd meg, annál jobban értékesítheti megtakarított pénzét

Felvilágosítást és díjszámítást költségmentesen nyújtunk.

PHÖNIX

Életbiztosító-Társaság

Központi székhely: WEN,
Erdélyi Igazgatóság: CLUJ,
Strada N. Jorga 16 Tel. sz.: 11-48.

Engedélyezve Romániában 1929 január 14-én, közzétéve a Mon. Of. 13. számában 1929 január 16-án. Alapszabályok közölve Mon. Of. 45/929. Bejegyezve az ifjovi törvényszéknél 1929 január 21-én a 6. sz. cégjegyzékbe.

Szinkör-Mozgó műsora

Vasárnap d. e. 11-kor és 3, 5, 7 és 9-kor:
Aranypók és Olimpiászfilm. Edgar Wallace izgalmas regénye Edmund Lowe-al és Lois Moran-nal és a los-angelesi olimpiász filmje: háromnegyed óra sportrekord!
Szerdától 3, 5, 7 és 9-kor: Nem kérdem ki vagy? Operett-világsláger! Rendezte: Bolváry, zenéjét szerezte: Robert Stolz. Játsszák: Liane Haid és Gustav Fröhlich.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, február 5.

Bukarest, 19.40: Grammfón. 20: Operettelőadás.

Budapest, 9: Kozmetika. 10: Istentisztelet, majd pontos időjelzés, időjárás. — Utána az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangv. 14: Grammfónhangv. 15: A földművelésügyi miniszterium előadása 15.45: Rádió Szabadegyetem, 16.30: Pontos időjelzés, időjárás. Majd szalonzenekari hangv. 18: Zenekari hangverseny. 19.30: Népszínműelőadás a Studióból. — Majd jazz-zenekar.

Bécs, 22.15: Művészt.

Berlin, 20: Vigoperák részletei, majd tánczene.

Stuttgart, 21.40: Offenbach melódia.

Varsó, 21: Zenekari hangv.

Milánó, 21: Operaelőadás.

Róma, 20.45: Fall Leo: Dollárkirálynő.

Kassa, 17.30: Hangverseny.

Prága, 20.05: Filharmónikus hangv.

Hétfő, február 6.

Bukarest, 20.55: Énekhangverseny. — 21.45: Tánczene.

Budapest, 9.15: Mandits szalonzenekar hangv. Hírek, időjelzés, 12.05: Hangv. 17.30: Szórakoztató zene. 18.45: Német nyelvoktatás, 19.05: Grammfónhangv. — 20: Operettelőadás: Kadétszerelem. Hírek, pontos időjelzés, időjárás, majd az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye dr. Dohnányi Ernő vezényletével.

Bécs, 20.05: Lehár hangverseny.

Berlin, 21.20: Csajkovszkij: V. szimfónia, majd tánczene.

Hamburg, 22.10: Kávéházi zene. — 23.25: Schumann hangv.

Königswurthausen, 21.20: A berlini filharmónikusok hangv.

Milánó, 21.20: Szimfónia. 22: Zenekari hangverseny.

Osló, 20: Zongorahangv.

Brünn, 20.30: Vigopera, majd Prága műsora.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri költségnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

3-400.000 lejjel, működő vagy csendes társat keresek jólmenő üzlettemhez. Ajánlatok „Biztos megélhetés” jellegűre a kiadónálhoz intézendők.

Börzületnek vagy vasüzletnek legforgalmasabb utcában konkurrencia mentesen szép üzlethelyiség kiadó. Cim: C. Motilor 94.

Borbélyüzletnek vagy bodegának konkurrencia mentesen vagy más üzletnek alkalmas helyiség forgalmas helyen kiadó. C. Motilor 94.

Románul jól beszélő cipőkereskedősegéd, izr. nőtlen fiatalember benőülési eshetőséggel, állást kaphat. Leveletet fényképpel, referenciával „Cipőszakember” jellegűre kérek. Oradea, Hegedűs hírlapirodába.

Február közepén utaznék Palesztinába. Utitársat keresek Trieszt, esetleg Konstancia felé. Cim a kiadóban.

Iparvállalat nagy rendelésekkel keres társat, vagy finanszírozót 500.000 lejjel. Ajánlatokat: Rudolf Mossehoz Cluj, „Félmillió” jellegűre.

H
ROYAL

Vasárnap
legna

„Harc
Főszerep
Willy Fr
Operett-v
Ele

— Kolduss
rádiutumod.
halt a rádium
Smith Albert
elsőknek, kik
tanulmányozt
tatásai során
a védekező m
kit méltán le
tudomány ut
lyos égési se
folyamán 17
magát alavet
pítvány tud
felalozásáér
havonta hat
tatott neki.
szegénységbe
ládikóban hé
tak.

— Ullstei
Berlinből je
uccán egy r
Heintz, a na
lajdonosát.
dott és rövid
ger festőmű
az uccáról a
zet és a leg
orvosok ag
rajta, állap
A elüthett fe
természetü

Astor
szem
or
étt
Mátyas

— Dr. F
(v. Farkas
án kezdődő
vaszi „Bab
díjjal. Orá
ekkor este
felöltött kol
kozás és
mindennap
alatt. Ne t
sem, mert
szorustje
néje melle

Jön a Sz
kj vagy.
újabb film
Haid és G

— Ujab
kikötőbe
ból jelent
lentések s
ben hollat
tört ki. A
425 mátró
kat hadbí
oka, mi
miatti elé

Iskolás
hától me
res szopo

— Ang
acél felt
Londonbó
szülnek
feltalálás
semer vol
hőfok m
elő. Világ
féle eljá
ban.

HIREK

ROYAL MOZGÓ

Vasárnap és Hétfőn a szezon legnagyobb sikere

„Három ifju sziv“
Főszereplők: **Lillian Harvey, Willy Fritsch, Willy Forst.**
Operett-világszláger! Western Electric csodagép

— Koldusszegényen halt meg egy hős rádiumtudós. Londonból jelentik: Meghalt a rádiumkutatás egyik nagy tudósa Smith Albert orvostanár. Egyike volt az elsőnek, kik a rádium gyógyító erejét tanulmányozták és vele kísérleteztek. Kutatásai során még nem voltak ismertek a védekező módszerek, úgyhogy Smith, a kit méltán lehet az angol rádiumkutató tudomány uttörőjének nevezni, testén súlyos égési sebeket szenvedett és az idők folyamán 17 sebészeti műtétnek kellett magát alávetnie. Nemrég a Carnegie-alapítvány tudományos működéséért és önfeláldozásáért azzal tisztelte meg, hogy havonta hat font sterling kegydíjat juttatott neki. Most, amikor a legnagyobb szegénységben meghalt, lakásán egy faládkában hét shillinget és 4 penecet találtak.

— Ullstein lapkiadó elütötte egy autó Berlinből jelentik: Dahlemben tegnap az ocean egy magánautó elütötte Ullstein Heintz, a nagy lapkiadó vállalat egyik tulajdonosát. A gézőlő autó tovább száguldott és rövid idővel később elütötte Krüger festőművészt. A járó-kelők szedték fel az uccáról az eszméletlen Ullstein Hientzet és a legközelebbi kórházba vitték. Az orvosok agyarázkodást állapítottak meg rajta, állapotja azonban nem életveszélyes. A elütött festőművész sérülései könnyebb természetűek.

Astoria szállodával szemben Metropolban orth. kóser étterem nyílt Mátyás Ignázt vezetése alatt

— Dr. Radnay-Fényes tánciskolában (v. Farkas uca 7. sz., emelet) február 8-án kezdődik a minden évben szokásos tavaszi „Babakolóna”, jelenleg igen olesó tan díjjal. Órák délután 5-7 lesznek. Ugyanekkor este kezdődik az idei saison utolsó felnőtt kolónja. — Mindkét kolónra beiratkozás és felvilágosítás a táncteremben mindennap este 7-8 óráig és a táncórák alatt. Ne felejtse a február 5-i dátumot sem, mert akkor lesz a legközelebbi Koszorúestje dr. Radnay speciális jazz-zeneje mellett.

Jön a Szinkör mozgóban: Nem kérдем, ki vagy. Bolváry és Robert Stolz legújabb filmje. A főszerepekben: Liane Haid és Gustav Fröhlich!

— Újabb lázadás volt a jávai Surabaya kikötőben a holland hadihajókon. Londonból jelentik: Singapuron át érkezett jelentések szerint a jávai Surabaya kikötőben holland hadihajókon újabb zendülés tört ki. A lázadókat sikerült megfékezni. 425 matrózt letartóztattak s mindnyájukat hadbíróság elé állítják. A zendülés oka, mint az előző, zsoldszállítás miatti elégtelenség.

Iskolásgyermekeket meghűléstől, náthától mentesít Anacot pasztilla rendszeres szopogatása.

— Angliában megünneplik a Bessemer-accél feltalálásának 120-ik évfordulóját. Londonból jelentik: Angliában most készülnek megünnepelni a Bessemer-accél feltalálásának 120-ik évfordulóját. Bessemer volt az első, aki a nyersvas magas hőfok mellett tartásával acélt állított elő. Világszerte még most is a Bessemer-féle eljárást alkalmazzák az acélgártásban.

Oromaltine az erő és egészség forrása

Mintavásárok és kiállítások 1933-ban

- Ez év folyamán a következő mitavásárok és kiállítások lesznek Európában. Február 9-től 23-ig Nizza: farsangi vásár és kiállítás.
- 20-tól március 3-ig Birminghamban és Londonban angol ipari vásár.
- március 5-től 12-ig Leipzig: nemzetközi mintavásár.
- 9-től 19-ig Lyon: nemzetközi mintavásár.
- 12-től 19-ig Bécs: nemzetközi mintavásár.
- 14-től 23-ig Utrecht: nemzetközi mintavásár.
- 16-tól 21-ig Hamburg: szálloda és vendéglő kiállítás.
- 19-től 21-ig Köln: nemzetközi mintavásár.
- 19-től 26-ig Prága: Nemzetközi mintavásár
- 25-től 31-ig Berlin: vendéglős kiállítás.
- 25-től április 4-ig Basel: svájci mintavásár
- 25-től április 4-ig Frankfurt a-M. autókiallítás.
- április 1-től 17-ig Lilló: nemzetközi mintavásár.
- 5-től 19-ig Brüsszel: nemzetközi mintavásár.
- 6-tól 17-ig Nantes: nemzetközi mintavásár.
- 12-től 27-ig Milano: nemzetközi mintavásár.
- 23-tól május 14-ig Leipzig: husvéti vásár és bőrvásár.
- 30-tól május 7-ig Posen: nemzetközi mintavásár.
- május 6-tól május 15-ig Budapest: nemzetközi mintavásár.
- 10-től 25-ig Valencia: nemzetközi mintavásár.
- 13-tól 29-ig Párizs: nemzetközi mintavásár.
- 20-tól 28-ig Göttingen: göttinger mintavásár.
- 27-től június 6-ig Zágráb: nemzetközi tavaszi vásár, mezőgazdasági és iparkiallítás.
- Június 1-től 20-ig Pádua: nemzetközi mitavásár.
- Június 3-tól 12-ig Ljubljana: nemzetközi mintavásár.
- Július 16-tól 23-ig Stavanger: norvég mintavásár.
- Augusztus még meghatározatlan időben Frankfurtban autovásár és Lembergben nemzetközi keleti vásár.
- Augusztus 7-től 13-ig Malmö: nemzetközi mintavásár.
- Augusztus 12-től 18-ig Reichenberg: nemzetközi mintavásár.
- Augusztus 20-tól 23-ig Königsberg: német keleti vásár.
- Augusztus 27-től szeptember 3-ig Pozsony: nemzetközi Dunakiallítás.
- Augusztus 27-től szeptember 17-ig Lipsze: nemzetközi mintavásár, szőrmeáru, bőr és technikai vásár.
- Szeptember 2-től 11-ig Zágráb: nemzetközi mintavásár, tenyészállatkiallítás.
- Szeptember 2-től 11-ig Ljubljana: nemzetközi őszi vásár.
- Szeptember 3-tól 10-ig Bécs és Prága: nemzetközi mintavásár.
- Szeptember 3-tól 17-ig Strassburg: kiállítás.
- Szeptember 5-től 14-ig Utrecht: nemzetközi mintavásár.
- Szeptember 6-tól 21-ig Bari: nemzetközi levantei vásár.
- Szeptember 10-től 18-ig Szaloniki: nemzetközi mintavásár.
- Szeptember 16-tól 24-ig Grác: nemzetközi mintavásár.
- Szeptember 16-tól 24-ig Köln: nyugat német vendéglős és szállodás kiállítás.
- Szeptember 17-től 19-ig Köln: nemzetközi mintavásár.
- Szeptember 17-től 20-ig Frankfurt a-M: délnémet butorkiallítás, háztartási cikkek és irodaberendezések vására.
- Szeptember 24-től 27-ig Berlin: gyarmatáru és élelmiszervásár.
- Szeptember 30-tól október 7-ig Innsbruck: nemzetközi mintavásár.

— Rheims mellett a földmunkások egy világháborús lövészárkot tártak fel. Párizsból jelentik: Rheims és Leon között földmunkások ásás közben világháborúból származó lövészárkot tártak fel. Az árok egyik fordulójában 15 német és 6 francia katona holttestét találták.

Jön a Szinkör mozgóban: Nem kérдем, ki vagy. Bolváry és Robert Stolz legújabb filmje. A főszerepekben: Liane Haid és Gustav Fröhlich!

— A svájci károsultak is feljelentést tettek a bíróságoknál Laskai Dénes ellen. Bernből jelentik: A svájci károsultak is feljelentést tettek svájci bíróságoknál a Bécsben letartóztatásba került Laskai Dénes ellen, akit család és sikkasztások miatt a magyar bíróságok kikérnek Ausztriától. Bécsi jelentés szerint Laskait átkísérték a bécsi tartományi törvényszék fogházába s ott marad kiadási ügye eldőlitéig.

Jön a Szinkör mozgóban: Nem kérдем, ki vagy. Bolváry és Robert Stolz legújabb filmje. A főszerepekben: Liane Haid és Gustav Fröhlich!

A Bné Jiszraél Cionista Diákkör f. hó 6-án, hétfőn este 9 órai kezdettel nagygyűlést tart Főter 22. szám alatti helyiségében. Előadást tart: Kasztner Rezső, Otto Heller: Untergang des Judentums című könyvéről. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Epekő, vesekő és hólyagkőbetegek, valamint azok, akik hűgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfira hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József víz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostata-betegségeknél is ajánlják. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Hat heti fogházra ítélték Manchester herceget. Londonból jelentik: A bíróság Manchester herceget hat heti fogház büntetésre ítélte, mert a herceg idészésre nem jelent meg a bírák előtt. Az ítélet jogerős.

— Hevesi Piroska zongoraművész és Pfeiffer Alfréd operaénekes, énektanár hosszabb, nagyszerű külföldi hangversenyturnéjukat befejezve, újra megkezdik művészpédagógiai munkásságukat. Találhatók naponta délután 5-7 között Erzsébet ut 34., I. Özv. Nováknénál.

— Az Erdélyi Zsidó Diáksegélyező közgyűlése. Ma, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja meg évi közgyűlését az Erdélyi Zsidó Diáksegélyező a Salom Club helyiségében.

Jön a Szinkör mozgóban: Nem kérдем, ki vagy. Bolváry és Robert Stolz legújabb filmje. A főszerepekben: Liane Haid és Gustav Fröhlich!

— Stephan Zweig: Marie Antoinette a világirodalom szenzációja. Két vaskos kötet cca 600 oldal füzeve 192 lej, diszkótesben 240 lej Lepagenál Kolozsvár, postán utánvétellel franco.

— Az ipar és a tudomány szakembereihez: Minden magyar, német, francia, angol folyóirat és könyv eredeti kiadói áron Lepagenál Kvár. Lepagehoz küldje a díjat hivatalos kurzuson leibe. A lapot közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzőket Lepage-tól Kvár.

— Mentésíték a politikától az osztrák hadsereget. Bécsből jelentik: Az osztrák szövetségi hadsereg politikától való mentésítése érdekében közelebből két kormányjavaslat kerül az osztrák nemzeti tanács elé. Egyikben az alkotmány megváltoztatásával megvonják az aktív szolgálatot teljesítő katonáktól a választójogot a másikban pedig az iránt kívánnak intézkedni, hogy a hadsereg tagjai politikai gyűléseken ne vehessenek részt és ne lehessenek politikai párttagok.

Szinkör Mozgó

Vasárnap d. e. 11-kor matiné. Délután 3, 5, 7 és 9-kor:

Aranypók

Edgar Wallace regénye. Edmund Lowe és Lois Moran és Az 1932-es losangelesi olimpiász. Háromnegyed óra sportrekord.

NAPRÓL NAPRA

A Davis-cup első fordulóját május 9-ig, a másodikát május 21-ig, a harmadikat június 13-ig, a negyediket június 23-ig kell lejátszani. Az európai zónadöntő július 17-én, a kupadöntő július 21. és 23. napokon lesz a francia fővárosban. A Davis-cup északamerikai zónájának mérkőzései június 13-án kezdődnek. A résztvevők: USA, Mexikó, Kanada és Cuba. A délamerikai zónában május 21-én Brazília Chilevel küzd, Argentína ellenfele Peru lesz. Július 13-án a Chile-Brazília küzdelem győztese Uruguayt kapja ellenfélnek.

Badonechiában nem tudták tegnap sem program szerint lefolytatni a főiskolai világbajnoki versenyeket. A napon 20 fok volt délben a hőmérséklet s még este 9 órakor is 10 fok körül állt a hőmérő. A gyors- és műkorcsolyázó versenyzők, továbbá a birák és a közönség egyrésze autóbuszokon a 24 kilométer távolságban lévő Sestrierebe utaztak abban a reményben, hogy a több mint kétezer méter magasságban a tenger színe felett levő Sestriereben lehet bonyolítani az 5000 méteres gyorskorcsolyázóversenyt és a műkorcsolyázást. Ebben a reményben is csalódnia kellett, mert Sestriereben is magasan a fagyponthoz van a hőmérséklet s így hiába tették meg a kirándulást. Nem lehetett tudni, mi lesz a be nem fejezett versenyekkel. Bizonytalan az is, hogy Milánóban a műjégen meg lehet-e tartani a még lejátszásra váró egy elődöntő és egy döntő mérkőzést, mert a műjégen a tulajdonosa teljesíthetetlen anyagi feltételeket szabott.

Jön a Szinkör mozgóban: Nem kérдем, ki vagy. Bolváry és Robert Stolz legújabb filmje. A főszerepekben: Liane Haid és Gustav Fröhlich!

A párizsi Theatre des Nouveautésben bemutatták Maurice Yvain új operettjét, amelynek címe: Oh, papa! Az új operettnek sikere van. A szerző már hosszú ideje nem állott a nyilvánosság elé új művel.

Az Edmonton Superiors kanadai jég-hokki-csapat visszaérkezett Kanadába európai túrutazásból. A kanadai csapatok közül az idén a Toronto fog részt venni a jég-hokki világbajnoki versenyeken, amelyeket ebben az évben Prágában rendeznek február 17-iki kezdettel.

Galsworthy Nobel-díját az angol Pen-clubnak hagyományozta.

Elisabeth Bergner a London közelében lévő Elstreeben filmezik. A film, melyben szerepet vállalt „A vádlott hallgat” címet kapta. Hir szerint a filmvállalat most várja G. B. Shaw beleegyezését ahhoz, hogy a Szent Johanna filmre átdolgozható legyen s ha ez megérkezik, Bergner el fogja játszani ennek a filmváltozatnak női szerepét is.

Néhai Ferenc József császár dedunokája, Windisgraetz Stefánia hercegnő házasságot kötött Alcantara-Duérienne gróffal. A hercegnő csak a megkötött házasság után tudatta lépését közvetlen hozzátartozóival.

Ma Budapesten finn-magyar tornász viadal lesz. A finn tornászok már megérkeztek a magyar fővárosba. A magyar válogatottból hiányzani fog Pelle István olimpiai bajnok, aki még mindig szövetségen kívüli helyzetben van.

Ermete Zacconi, a világhírű olasz színművész, aki most Párizsban vendégszerepel, a francia becsületrend lovania lett.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A király szentesítette és a kormány kihirdette az ostromállapotról szóló törvényt

Egyesek szerint Bukarestre, Prahovamegyére és Jasira terjesztik ki az ostromállapotot, de lehet, hogy egyelőre a kormány függőben tartja a kérdést. Cenzurat nem lép életbe a kormány. Súlyos zavargások a bukaresti egyetemen

Egy hónapra beszüntették az előadásokat az egyetem jogi fakultásán

Bucuresti-Bukarest, február 4. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosban és a regátbéli centrumokban történt zavargások ügyében ma hivatalos nyilatkozat jelent meg a lapokban, amely közli, hogy a zavargások elfojtására a rendőri beavatkozás elegendőnek bizonyult. A nyilatkozat szerint a ploesti és galaci munkástüntetések kivizsgálása után és a kettő közötti összefüggés megállapításával, valamint annak konstataálásával, hogy mindezeknek a zavargásoknak összefüggésük van a bukaresti főpostán és egyéb közhivatalokban tapasztalt jelenségekkel, a kormány határozott bizonyítékokat szerzett arról, miszerint megmozdulások mögött idegen kezek és eszközök állanak.

Ezért a kormány elhatározta, hogy egy pillanatra se habozzék a zavargások sürgős és drasztikus elfojtására. Mindezekről elsősorban az ural kodót és a pártokat értesítették. Ez a nyilatkozat, amely a nyilvánosság számára pótlólag jelent meg az éjszaka folyamán megszavazott törvényjavaslathoz, mely az ostromállapot életbeléptetésére ad felhatalmazást a kormánynak. A péntekről szombatra virradó éjjel a kamara és a szenátus is megszavazta a törvényt. Landau beszéde után az ellenzéki képviselők módosító javaslatokkal jöttek, amelyek közül a részletes vitánál számosat el is fogadták. Kimondták, hogy a mai minisztertanácsnak kell döntenie afelől, hogy az ostromállapot kihirdetése alkalomával milyen hatáskört ad a katonai, illetőleg polgári hatóságok kezébe.

Elfogadták azt a javaslatot is, hogy választások idejére az ostromállapot automatikusan felfüggesztést nyer és felfüggesztésben is marad, amíg a következő parlament össze nem ül. A kamara 202 szavazattal 42 ellenében fogadta el a javaslatot. A kormányon kívül a liberális párt, a cuzisták, Goga, Averescu és Argetoianu csoportja szavazta meg a javaslatot, míg ellene szavazott a szociáldemokrata párt, a zsidó párt, a magyar párt, Iunian frakciója és a kormánypárt beszarabiai frakciójának 22 tagja. Több kormánypárti képviselő tartózkodott a szavazástól.

A javaslat féltizenkettőkor került a szenátusba, ahol izgalmas vita után szintén elfogadták a törvényjavaslatot.

Károly király éjjel három órakor szentesítette az új törvényt, amely szombaton délelőtt a Monitorul Oficial rendkívüli kiadásában megjelent.

Szt. László
kellemes illatú
pipere-szappan
fertőtlenítő hatása megóvja
betegecséckétől

A kormány a legközelebbi minisztertanácsban fogja megállapítani, hogy milyen területeken fogják életbeléptetni az ostromállapotot, ahol katonai hatóságok veszik majd kezükbe a rendfenntartást.

Mironecu ma tanácskozással folytatott Vaidával a törvény végrehajtási utasításainak megfogalmazásáról. Egyes verziók szerint

az ostromállapotot egyelőre csak Bukarestben, Prahova megyében és Jasiban léptetik életbe.

Mások szerint a kormány nem is akarja még életbeléptetni az ostromállapotot, a mi pedig a cenzurat illeti, a kormány meg fog elégedni azzal, hogy a belügyminiszter hazafias felszólítást küldjön a lap tulajdonosokhoz.

A jászi CFR műhelyekben a sztrájk még tart és a tárgyalások folynak. Remélik, hogy még a mai nap folyamán a konfliktus barátságos módon megoldást nyer. A munkások között országsszerte egyre sürűbben kirobbanó mozgalmak mellett a kormány komoly jelentőséget kezd tulajdonítani a bukaresti egyetemi hallgatók sztrájkjának, amely már túllépte a normális tandíjleszállítási mozgalom méreteit és az országsszerte uralkodó izgalom és bérmozgalmak hatására veszedelmes következményekkel fenyeget.

A joghallgatók szombaton reggel megszállták az egyetem feljártait, mert értesültek róla, hogy 150 jogász

a sztrájk ellenére megjelent az előadóteremben.

1500 főnyi egyetemi hallgató elzárta a kijáratokat és vezetőik kijelentették, hogy sem a sztrájktró diákokat, sem az egyetem tanárait nem engedik eltávozni az épületből.

Egy hónapra bezárták a jogi fakultást

Az egyetem rektora a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki:

„Mivel a joghallgatók zavargásai olyan arányokat öltöttek, amelyek az egyetem presztízst kompromittáló aktusokban nyilvánulnak meg, a jogi fakultás előadásait egy hónapra felfüggesztettük. Ez acélból történik, hogy a felizgatót kedélyek lecsillapodhassanak és visszaállhasson az a nyugalom, amely az előadások és vizsgák megtartását lehetővé teszi.

A diákok a kommuniké ellenére elbarrikádózták a bejáratokat és nem engedték meg a közlekedést az egyetem lépcsőin. Dr. Ghiurghiu egyetemi rektor tárgyalásokat kezdett a diákokkal, akik erre elhagyták az épületet, de szombaton a kurzusok betiltása miatt újabb tüntetéseket kezdtek. A csendőrök és a diákok között összecsapás történt, a diákok hólabdákkal, büzbombákkal és könnyfakasztó gázokkal támadták meg a csendőröket. Végül a diákok eltávoztak az egyetem környékéről. Az egyetemi tanács szombaton este tart gyűlést, amelyen a teendőket fogja letárgyalni.

A kolozsvári CFR munkások izgatott atmoszférájú gyűlését feloszlatta a karhatalom

Harmincnegyzet munkást, köztük a bukaresti szakszervezet delegátusait is, letartóztatott a rendőrség. Heifore a kolozsvári összes CFR műhelyek sztrájkját akarták kimondani a gyűlésen a munkások

Cluj-Kolozsvár, február 4. (Az Uj Kelet tud.) Az ostromállapot életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat hírére a kolozsvári vasuti műhelyek munkássága szombaton reggel kilenc órára gyűlést hívott egybe. A gyűlésen a CFR munkások szakszervezetének bukaresti központja részéről három delegátus vett részt. A CFR műhelyeinek éjszakai munkáscsoportja a műhelyből való távozása után a Munkácsi Mihály uca 24. szám alatti szakszervezeti helyiségbe ment, ahova délelőtt kilenc órakor ezer munkás gyűlt egybe. A kis helyiségbe nem fért el az embertömeg és az udvar is zsúfolva volt emberekkel. Metiu János, a vasuti munkások szakszervezetének elnöke nyitotta meg a gyűlést, aki rámutatott arra, hogy a most megszavazott ostromállapotról szóló törvény alkalmas eszköz a kormánynak arra, hogy a munkások követeléseinek jelentőségét alábbszállítsa és a bérredukció elleni akciót államrend ellen irányulónak tekintse.

A CFR-nél alkalmazott munkások kitaranak ama álláspontjuk mellett, hogy a jelenlegi éhberek mellett nem tudják munkájukat ellátni, mert ez nem elegendő egzisztenciájuk biztosítására. Az elnök szolidaritásra hívta fel a munkásságot az ország különböző pontjain

sztrájkbanálló munkástömegek mellett. Izgatott hangú felszólalások következtek ezután, amelyeket azonban a három bukaresti kiküldött csillapítani igyekezett. A bukarestiek felszólították a munkásságot, hogy igyekezzenek méltóság teljes magatartással bizonyítani, hogy nem rendbontó elemek akciója ez, hanem az egzisztenciájukat féltő proletárok utolsó eszköze a létfenntartás biztosítására. Délelőtt 11 órakor került volna a sor a tárgy sorozat legfontosabb pontjára.

Az elnöki tanács szimpatiasztrájkra vonatkozó javaslatot terjesztett a gyűlés elé, melynek értelmében a kolozsvári vasuti műhelyek több mint háromezer főnyi munkása hétfőn reggel létebbe volna a munkát.

Még nem kezdődött meg a vita a javaslat felett, amikor dr. Clonta Jenő kveszturai titkár vezetésével a teljes szolgálatban levő rendőrszemélyzet, az állambiztonsági és külügyi osztályok összes detektívjei és egy csendőrszázad érkezett a Munkácsi Mihály uca 24. sz. alá.

A karhatalom elzárta a szakszervezeti helyiség kijárait és a munkásokat távozásra szólította fel.

A munkások között a katonai csoportok megérkezése nagy izgalmat keltett és csak a vezetők csillapító szavaira nem

történtek összetűzések. Metiu Joan, a szakszervezet elnöke közölte a karhatalmi vezetőkkel, hogy a szakszervezeti helyiségben a munkások bármikor gyűlésezhetnek, ehhez rendőrségi engedélyre nincsen szükség.

A hatóságok ennek ellenére felszólították a munkásokat, hogy egyenként távozzanak el az otthonból. Minden munkást leigazoltattak. A nagy tömeg leigazoltatása természetesen nem ment gyorsan. Délután félnyolc óra körül véget a leigazoltatások, melyek után harmincnegyzet embert, köztük Pasa Stefant, az egyik bukaresti kiküldöttest is őrizetbe vette a rendőrség.

A harmincnegyzet embert a központi rendőrség épületébe vitték. A letartóztatásokkal kapcsolatban a rendőrség egyelőre hivatalos nyilatkozatot nem adott ki.

A Népszövetség tanácsa elfogadta a mandátumbizottság Palesztina-jelentését

Genf, február 4. A Népszövetség tanácsa a napokban tárgyalta a mandátum-bizottság 1932. novemberi ülésének jelentését, amely az összes mandatarius országok kormányzásával foglalkozik és magában foglalja a bizottság megjegyzéseit a mandatariusok jelentéséhez. A Népszövetség tanácsa egyhangúlag elfogadta és tudomásul vette a mandátumbizottság jelentését.

Palesztina 1931. évi közigazgatását illetőleg Benes cseh külügyminiszter a népszövetség referense szóbeli jelentésében kifejtette, hogy a mandátum-bizottság véleménye szerint egy konstruktív Palesztina-politika programjának kidolgozásához szükséges előkészítési periódus még nem fejeződött be. Ezért korainak tartja a meg, hogy állást foglaljon a politika orientációjával szemben. A bizottság azonban elégtétellel állapítja meg, hogy a rend biztosítása irányában tett intézkedések és az ország kedvező gazdasági helyzete következtében 1931 a nyugalom és a jólét esztendeje volt Palesztinában. Benes ezután javasolta, hogy a népszövetség tanácsa fejezze ki ama törekvését a jelentés kapcsán, hogy igyekezni fog előmozdítani a mandatarius hatalom munkáját Palesztina speciális problémáinak megoldására.

Öngyilkos lett egy neves bukaresti orvos

Bucuresti-Bukarest, február 4. Teohari profesor, a híres bukaresti orvostanár ma reggel revolverével agyonlőtte magát. A neves orvosprofesszor öngyilkossága — amelynek oka ismeretlen — nagy felzúdulást keltett a fővárosban.

Bányakatasztrófa Németországban

Berlin, febr. 4. A vesztfáliai recklinghauseni körlet egyik bányájában karbidlámpa explóziója 21 bányászt elzárta a külvilágtól, mert a tárna kijárait földomlás következtében eltörölték. Tizenhat embert sikerült épen kimenteni. Egy munkás má rhalott volt. A hiányzó négy munkás mentésére a mentési akciót folytatják.

NYILTTÉR *)

Az aradi ort. hitközségnek január hó 10-én megjelent közleményére vonatkozólag, kijelentem, hogy az általam szálított husáru minden tekintetben szigoruan „ort. kóser”, aminek bizonyítására a szükséges lépéseket megtettem. Megjegyezni kívánom még, hogy a nevezett hitközség csupán üzleti érdekből nyilvánította husáruimat „Tréfó”-nak, mivel a metsző nem tartozik a község hatáskörébe.

Kopil Jakob, Arad

(E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a Működőhivatal.)

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon 9.77.

Taxa postală plătite în nu No. 224.713-9
da Baron L. Telefon: 9-7 Havonta 110. évre 600, egé félre: Havo detések díjs KELET az zsidóság egy keink után rás megjelöl

Provokál

Nem vagy szociális érző Még kevésit ostromállapot Az ostromá ban mégis va zésü emberek A kielgítő sek és mulat vonatkozik. Negatív né eredményt ne De legaláb képzelve.

Tényleg fe nyomorúság nak emberek tobzódással éhez, nyomó Még helyes orgiázokat ki many még hogy ezeknek küli segély részét lehess Félünk azo erkölcsi meg marad s az o intézkedések lyek teljes su nehezdednek.

Vesztett f

A Népszöv Döntése me Csek egy döntésnek, h tényleg után. Mint mindi milyen kérdé A népszöv oda a Mand tehát ezzel a nősítette Jap Mandzsuriát jog ellenére. A történeli vileg tehát hogy ez az nyele, amelye lo a semmivé

Illetőleg eg valószerű is most már Ja pangó, gueril fog átváltozn keleten az a lan eseménye nak lángba. Ha a Néps mes urak tár sok szava ne politikusi el a népszövét volna még el japn csapato riában.

Ma egészen keleten s a j emésztene sz Igy azonban tározat fiktív hatása van. De a morá imperializmus Anyira f étvágyával ne tekre vetette nai Jehol tá vára hadait, Ilyen kons szabadulni a szövetség az fejezett tén akart szem illetve Japán szergyárosok télyét is meg A Népszöv akkor kellet első ágyulöv vna s már ak volna. S ha nem onyítja, hog a késedelm mindig megb